สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

การศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A STUDY OF COST OF RUBBER PRODUCTION OF FARMER 11 PROVINCES IN NORTHEAST THAILAND

T143516

เกศกนก ผองสุขใจ

KATEKANOK PONGSUKJAI

เลขหมู่ 143516
เลขทะเบียน
วัน.เดือน.ปี 10 ส.ค. 2559

.b 12799897
.i

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ การศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study of Cost of Rubber Production of Farmer 11 Provinces in Northeast Thailand

นักศึกษา นางสาวเกศกนก ผ่องสุขใจ

รหัสประจำตัว 55040571

ปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นริสา ทรงไตรย์

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิมังกูร รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์ ดร.นริสา ทรงไตรย์	

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

.....

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปัญหาพิเศษ	การศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นักศึกษา	นางสาวเกศกนก ผ่องสุขใจ
รหัสประจำตัว	55040571
ปริญญา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	ดร.นริสา ทรงไตรย์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตร 11 จังหวัด ที่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 626 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้ง 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 199,751.42 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 167,246.47 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 126,057.23 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 67,859.29 บาทต่อปี และในกิจกรรมการปลูกยางพารามีค่าเตรียมพื้นที่อยู่ระหว่าง 69.97-112.98 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยรองหลุมราคาตั้งแต่ 224.04-247.15 บาทต่อกระสอบ ราคาค่าวัสดุปลูก 1,076.23-1,637.58 บาทต่อไร่ ค่าแรงงานการจ้างอยู่ระหว่าง 200.00-310.00 บาทต่อไร่ ราคาปัจจัยการผลิตอย่างปุ๋ยมีราคาตั้งแต่ 987.25-1,102.02 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาอยู่ที่ 200.00-270.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคา 175.88-277.03 บาทต่อไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งผู้มีพระคุณท่านแรกที่ผู้ศึกษาใคร่ขอกราบพระคุณคือ ท่าน ผศ.ดร.ธำรงค์ เมฆโหรา อาจารย์ผู้ที่ผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ขึ้น

ท่านที่สอง คือ ดร.นริสา ทรงไตรย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ที่ได้ให้ความรู้ เทคนิค คำแนะนำ คำสอน และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระหว่างการศึกษาวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน จนทำให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิมังกูร รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ และดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์ กรรมการสอบหัวข้อและโครงร่างปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะในการจัดทำปัญหาพิเศษเล่มนี้

ขอขอบพระคุณ เกษตรกรชาวสวนยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการทำงาน และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายกิตติพงศ์ ภู่ระหงษ์ นายพงศ์วุฒิ ยากลิ่นหอม นายพสธร ปัญญาวงศ์งาม นางสาวสุชญา เต็มงามธนา และนางสาวอุษณิษา นันทะวงษ์ คณะผู้ร่วมการศึกษาวิจัย ที่คอยอดทนอดกลั้น และให้ความช่วยเหลือแก่กันตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ ที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จ และได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมา

เกศกนก ผ่องสุขใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	V
สารบัญภาพ	VI
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน	4
2.2 ข้อมูลพื้นฐานยางพารา	8
2.3 ตลาดยางพารา	17
2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตยางพาราไทย	19
2.5 ลักษณะทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	22
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	27
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
3.2 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.3 วิธีทดสอบเครื่องมือ	32
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.7 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	34
บทที่ 4	
4.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา	35
4.2 ข้อมูลการผลิตยางพารา	60
4.3 แหล่งจำหน่ายผลผลิต	64
4.2 ราคายางพารา	65
4.3 วิจารณ์ผลการวิจัย	68
บทที่ 5	
5.1 สรุปผลการวิจัย	69
5.2 ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	75
ประวัติผู้วิจัย	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	การเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตรจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2557	30
3.2	แผนการดำเนินงานและขั้นตอนการวิจัย	34
4.1	ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	41
4.2	ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	54
4.3	ข้อมูลด้านการผลิตยางพารา	63
4.4	ข้อมูลแหล่งจำหน่ายผลผลิตยางพารา	65
4.5	ข้อมูลราคาผลผลิตยางพารา	67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ปฏิทินการปลูกสร้างและปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	15
2.2	กรอบแนวความคิดในงานวิจัย	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ
(Introduction)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement and Significance)

ยางพารา *Hevea brasiliensis* Mull-Arg. เป็นพืชสกุล Euphorbiaceae รวบรวมมาจากรัฐพารา ซึ่งเป็นเมืองท่าแห่งหนึ่งในแม่น้ำอะเมซอน ประเทศบราซิล ทวีปอเมริกาใต้ องค์การสากลระหว่างประเทศได้ยอมรับ คำว่า " ยางพารา " (Para Rubber) เป็นตัวแทนของยางธรรมชาติ เนื่องจากร้อยละ 99 ของยางธรรมชาติที่ปลูกเป็นพืชชนิดนี้ สำหรับประเทศไทย ได้นำยางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2442 - 2444 (กรมพัฒนาที่ดิน, 2548) ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ซึ่งในสมัยก่อนนิยมปลูกกันมากในภาคใต้ของประเทศไทย ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปสู่พื้นที่ใหม่ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากพื้นที่ปลูกยางเดิม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555) สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เริ่มมีการปลูกยางในปี 2521 ได้กระตุ้นให้เริ่มงานวิจัยและพัฒนาการปลูกยางในเขตแห้งแล้ง ถือเป็นการเริ่มขยายเขตปลูกยางสู่แหล่งปลูกยางใหม่ และส่งเสริมให้มีการปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างจริงจัง ในปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางใหม่ 3.73 ล้านไร่ หรือ ร้อยละ 19.36 ของพื้นที่ปลูกยางทั้งประเทศ มีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 211 กิโลกรัม

ยางพารามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศโดยทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนหลายล้านบาท นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยางกว่าล้านคน ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางมากเป็นอันดับหนึ่งของโลกมีพื้นที่ปลูกประมาณ 19.27 ล้านไร่ ผลผลิตยางในปัจจุบันมีประมาณ 3.78 ล้านตัน หรือร้อยละ 33.75 ของผลผลิตยางโลก ซึ่งการส่งออกผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยได้ส่งออกยางพารากว่า 3.12 ล้านตัน หรือร้อยละ 82.53 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด มูลค่า 2.7 แสนล้านบาท โดยผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกได้แก่ยางแผ่นรมควัน ชั้น3(RSS3) ยางแท่ง(STR) น้ำยางข้น(Conc.Latex) ยางผสม(Compound) และยางอื่นๆ ในขณะที่ปริมาณการใช้ยางในประเทศ จำนวน 0.50 ล้านตัน หรือร้อยละ 13.23 ของปริมาณผลผลิตทั้งประเทศ (สถาบันวิจัยยาง, 2556) ถือได้ว่ายางพาราเป็นพืชที่มีความเสี่ยงในการผลิตน้อยเมื่อเทียบกับพืชชนิดอื่น และเป็นพืชที่สร้างรายได้ และกระจายรายได้สู่เกษตรกรชาวสวนยางพาราปีละหลายล้านบาท และได้สร้างความมั่นคงในอาชีพให้กับเกษตรกรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบันราคายางมีความผันผวน และมีแนวโน้มตกต่ำ เนื่องจากผลพวงทางเศรษฐกิจโลกที่ย่ำแย่ส่งผลให้การผลิตรถยนต์ลดลงทั้งในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ สหภาพยุโรป กระทบต่อความต้องการซื้อยางพาราอย่างมาก รวมทั้งราคายางในตลาดโลกที่ลดลงจากช่วงก่อน ๆ ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราจำนวนหลายล้านครัวเรือนต้องเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นแต่รายได้กลับลดลงกันถ้วนหน้าจึงถือเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคในการพัฒนาระบบการผลิต และการตลาดยางพาราของประเทศไทย ประกอบกับการพัฒนายางพาราไทยที่ผ่านมาประสบปัญหาในด้านการผลิตและการตลาดหลายประการที่ส่งผลต่อผลิตภาพทางการผลิตของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการประเมินต้นทุนยางพารายางพาราและสถานการณ์ยางพาราปี 2557 ของเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศ ทำให้ทราบว่าในปัจจุบันราคายางพาราที่ตกต่ำในขณะนี้ส่งกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และนำไปสู่ความเดือดร้อนของเกษตรกร จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องต้นทุนการผลิตยาง เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของเกษตรกรในการลงทุน และเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ (Objective of the Study)

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและระบบการปลูกยางพารา

1.2.2 เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

1.3.1 ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานการปลูกยางพารา

1.3.2 ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยางพาราเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราของเกษตรกร

1.3.3 เพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการปลูกยางพาราของเกษตรกรจะ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการลดต้นทุนและผลตอบแทน เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรต่อไปเป็นประโยชน์สำหรับเกษตรกรที่ปลูกยางพารา

1.3.4 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ใช้ข้อมูลจากการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางแก้ไข และส่งเสริมการปลูกยางพารา

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่และประชากร เป็นเกษตรกรผู้ทำสวนยางในพื้นที่ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง 11 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลพื้นฐานยางพารา และ ต้นทุนและผลตอบแทน

1.4.3 ขอบเขตของระยะเวลาการศึกษา ใช้ระยะเวลา 5 เดือน ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558

1.5 นิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ (Operation Definition of Terms)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ทำสวนยางพาราในพื้นที่ 11 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุน หมายถึง ทรัพยากรหรืองบประมาณที่ได้มาจากการจัดการวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่นำไปใช้ในกระบวนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

ผลผลิตยางพารา หมายถึง ผลผลิตที่ได้จากการปลูกยางพารา ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย ยางแผ่น ของเกษตรกร 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

รายได้ทั้งหมด หมายถึง ผลผลิตทั้งหมด × ราคาผลผลิตที่ได้รับจากการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

กำไรสุทธิ หมายถึง รายได้ทั้งหมด – ต้นทุนทั้งหมดของการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
(Review of Related Literature)

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกรใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1 ความหมายของต้นทุน
2 ข้อมูลพื้นฐานยางพารา
3 ตลาดยางพารา
4 ปัจจัยที่ส่งผลถึงต้นทุนการผลิตยางพารา
5 ลักษณะทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6 กรอบแนวคิดงานวิจัย
7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

2.1.1 ความหมายของต้นทุน

ในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้ข้อมูลต้นทุนเพื่อช่วยในการกำหนดราคาจำหน่ายผลผลิต คำนวณผลกำไร (ขาดทุน) โดยการนำต้นทุนที่เกิดจากจากดำเนินงานไปเปรียบเทียบกับรายได้ การใช้ข้อมูลการผลิตไปช่วยกำหนดราคาขาย และควบคุมกำไร ต้นทุนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการ โดยมีผู้ให้ความหมายต้นทุนไว้ดังนี้

การศึกษาต้นทุนการผลิตเป็นการศึกษาตามหลักเศรษฐศาสตร์ คิดค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เป็นราคาตลาด โครงสร้างต้นทุนประกอบการ ต้นทุนผันแปร ซึ่งแยกเป็น ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ ค่าเสียโอกาสเงินทุน และต้นทุนคงที่แยกเป็น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์ ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2556)

นิยามทั่วไป

(1) ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือมูลค่าการใช้ปัจจัยหารผลิตทั้งประเภท ปัจจัยผันแปร และปัจจัยคงที่ ที่นำมาใช้ในการประกอบการผลิต เพื่อให้การผลิตดำเนินการไปจนสิ้นกระบวนการผลิตในช่วงเวลาหรือรุ่นการผลิตหนึ่งๆที่กำหนด

(2) ต้นทุนทั้งหมด หมายถึง ผลรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดของต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ ทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตที่สามารถเปลี่ยนขนาดการใช้ เพื่อเปลี่ยนแปลงขนาดของผลผลิตในขนาดการผลิตหนึ่งๆ กล่าวคือ ในการผลิตหนึ่งๆ ที่คงที่ ผลผลิตจะได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดการใช้ปัจจัย ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงใช้ปัจจัยก็จะส่งผลให้ขนาดของผลผลิตที่ได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย

(4) ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต แต่ละช่วงหรือรุ่นการผลิตหนึ่งๆ เป็นการผลิตระยะสั้น ปัจจัยที่ใช้ประกอบการผลิตบางส่วนจึงมีสภาพคงที่ ปัจจัยเหล่านี้จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดการผลิตได้ ไม่ว่าจะมีการผลิตมากหรือน้อย หรือไม่มีการผลิตเลยก็ตาม ปัจจัยการผลิตชนิดนี้ยังคงมีอยู่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมเครื่องจักร ค่าเสื่อมโรงงาน เป็นต้น

(5) ต้นทุนไม่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในการนำปัจจัยมาประกอบการผลิตในช่วง หรือรุ่นการผลิตนั้นๆ ทั้งที่เป็นต้นทุนผันแปร เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงาน ค่าพันธุ์ ค่าอาหาร ค่าซ่อมแซมเครื่องอุปกรณ์ และต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน เป็นต้น

(6) ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงินในการนำปัจจัยมาประกอบการาผลิตในช่วง หรือรุ่นการผลิตนั้นๆ เช่น แรงงานในครัวเรือน ปุ๋ยคอกในฟาร์ม พันธุ์ที่ผลิตได้ในฟาร์ม ค่าใช้ที่ดินของตนเอง ค่าใช้จ่ายในรูปค่าเสื่อมรวมถึงค่าเสียโอกาสในการลงทุน เป็นต้น

ต้นทุน หมายถึง ทรัพยากรปัจจัยนำเข้าหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงานจัดบริการหรือ ประกอบกิจการซึ่งอาจเป็นค่าแรง ค่าวัสดุ หรือ ค่าลงทุน ต้นทุนอาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงานที่ดำเนินงานนั้นโดยตรง หรือส่งผ่านมาจากหน่วยงานอื่นโดยทางอ้อม เนื่องจากหน่วยบริการนั้นต้องไปใช้บริการจากหน่วยงานอื่น ต้นทุนบางอย่างเป็นต้นทุนคงที่ บางอย่างเป็นต้นทุนผันแปร (ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ สาธารณสุขและประเมินผล, 2554)

(1) ต้นทุนคงที่ เป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต แต่ละช่วงหรือรุ่นการผลิตหนึ่งๆเป็นการผลิตระยะสั้น ปัจจัยที่ใช้ประกอบการผลิตบางส่วนจึงมีสภาพคงที่ ปัจจัยเหล่านี้จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดการผลิตได้ ไม่ว่าจะมีการผลิตมากหรือน้อย หรือไม่มีการผลิตเลยก็ตาม ปัจจัยการผลิตชนิดนี้จะยังคงมีอยู่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมเครื่องจักร ค่าเสื่อมโรงงาน เป็นต้น

(2) ต้นทุนผันแปร เป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตที่สามารถเปลี่ยนขนาดการใช้ เพื่อเปลี่ยนแปลงขนาดของผลผลิตในขนาดการผลิตหนึ่งๆ กล่าวคือ ในขนาดการผลิตหนึ่งๆ ที่คงที่ผลผลิตจะได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดการใช้ปัจจัย ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยจะส่งผลให้ขนาดของผลผลิตที่ได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2552: 137) ได้ให้ความหมายของต้นทุนการผลิตตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ โดยมีความหมายแตกต่างจากต้นทุนการผลิตทางบัญชีเล็กน้อย ต้นทุนการผลิตทางบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆที่ชัดแจ้ง หรือมีการจ่ายจริงเป็นตัวเงิน สามารถแสดงหลักฐานเพื่อบันทึกไว้ ส่วนต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์มีขอบเขตกว้างกว่าโดยรวมต้นทุนที่ชัดแจ้ง นอกจากนี้ในทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐศาสตร์มีการแบ่งต้นทุนชนิดต่างๆ อาทิ ต้นทุนค่าเสียโอกาส ต้นทุนสังคม ต้นทุนเอกชน ต้นทุนชัดแจ้ง ต้นทุนแฝง เป็นต้น

วิรุณสิริ ใจมา (2553: 207) ได้ให้ความหมายของต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ต้นทุนค่าเสียโอกาสซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนชัดแจ้ง และต้นทุนที่ไม่ชัดแจ้ง ต้นทุนค่าเสียโอกาส คือมูลค่าสูงสุดของผลประโยชน์จากทางเลือกอื่นที่สละไป เนื่องจากตัดสินใจเลือกทางเลือกหนึ่งไปแล้ว ต้นทุนชัดแจ้ง คือต้นทุนที่จ่ายออกไปจริงๆ และจ่ายออกให้บุคคลอื่นเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนไม่ชัดแจ้ง คือต้นทุนจากการใช้ปัจจัยการผลิตในส่วนที่ไม่ได้จ่ายออกไปจริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ต้นทุน หมายถึง มูลค่าทรัพยากรหรือค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการดำเนินกิจการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลตอบแทนต่อกิจการในปัจจุบันหรืออนาคต

2.1.2 ส่วนประกอบของต้นทุนการผลิต

ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คือ ต้นทุนของโรงงานหรือของการผลิตทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง โดยทางตรงและทางอ้อมกับการผลิตผลิตภัณฑ์ ตัวอย่าง ต้นทุนเครื่องแต่งกายชุดหนึ่งประกอบด้วย วัตถุซึ่งใช้ทำเครื่องแต่งกายชุดนั้น (ได้แก่ ผ้า ด้าย กระดุม และซับใน) แรงงานที่ใช้ในการทำเครื่อง แต่งกายให้สำเร็จ (ตัด เย็บ รีด ตรวจ) และต้นทุนอย่างอื่นทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (ค่าสถานที่ ของใช้สิ้นเปลืองโรงงาน ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์ ค่าไฟฟ้า ค่าจ้างผู้ควบคุมตรวจงาน และเสมียนโรงงาน) (กิ่งกนก พิทยานุคุณ และคณะ, 2548)

ส่วนประกอบของต้นทุน ประกอบด้วย 3 ส่วน

(1) วัตถุดิบทางตรง (Direct Material)

(2) แรงงานทางตรง (Direct Labor)

(3) ค่าใช้จ่ายการผลิต (Factory Overhead)

วัตถุดิบทางตรง (Direct Material) คือ ต้นทุนวัตถุดิบที่เข้าไปเป็นส่วนสำคัญของ ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และอาจคิดเข้ากับหน่วยผลิตภัณฑ์และอาจวัดได้ง่าย ดังนั้น ไม้กระดานก็เป็น วัตถุดิบทางตรงของผลิตภัณฑ์โต๊ะ วัตถุดิบรายย่อยๆ เช่น ตะปู กาว อาจถือว่าเป็นของใช้สิ้นเปลือง หรือถือเป็นวัตถุทางอ้อมแทนที่จะถือเป็นวัตถุทางตรง ทั้งนี้เพราะไม่สะดวกหรือไม่เหมาะสมที่จะ ติดตามรายย่อยๆ เหล่านี้เข้าหน่วยผลิตภัณฑ์ใดๆ ได้

แรงงานทางตรง (Direct Labor) คือ ต้นทุนแรงงานที่อาจติดตามได้โดยตรงเข้ากับหน่วยผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น ค่าแรงงานของคนงานประจำเครื่องจักร และผู้ประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน คนงานบางคนที่มักถือกันว่าเป็นคนงานผลิตจะใช้เวลาส่วนใหญ่ของเขาไปในการทำผลิตภัณฑ์ ต้นทุนแรงงานที่ใช้นี้เรียกว่า ต้นทุนแรงงานทางตรง เวลาที่ว่างของคนงานผลิต(ซึ่งเป็น เวลาที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ผลิต) อาจเป็นเวลาที่สิ้นเปลืองไป หรืออาจใช้ไปในการทำความสะอาดโรงงาน ซ่อมแซมเครื่องจักร หรืออาจใช้ไปในทางอื่น ต้นทุนแรงงานที่ไม่อาจคิดเข้ากับผลิตภัณฑ์ได้ถือเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรงงานทางอ้อมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าจ้างหัวหน้าคนงาน เงินเดือนของวิศวกร เงินเดือนของช่างซ่อมแซมระวังรักษา คนงานทำความสะอาดก็ถือเป็นแรงงาน ทางอ้อม เช่นเดียวกัน

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Factory Overhead) ประกอบด้วยต้นทุนการผลิตทั้งหมดนี้ นอกเหนือจาก วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง ตัวอย่างเช่น ของใช้สิ้นเปลือง วัตถุดิบทางอ้อม แรงงานทางอ้อม ค่าซ่อมแซมระวังรักษา ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอุปกรณ์ ค่าภาษีทรัพย์สินโรงงาน เป็นต้น บางครั้งมีการแบ่งส่วนประกอบของต้นทุนเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และตัดสินใจโดยนำส่วนประกอบของต้นทุนทั้ง 2 ชนิด ของทั้ง 3 ชนิดดังกล่าว รวมเข้าด้วยกัน คำว่าต้นทุนขั้นต้น (Prime cost) หมายถึง วัตถุดิบทางตรงบวกแรงงานทางตรง และต้นทุนแปรสภาพ (Conversion cost) หมายถึง แรงงานทางตรงบวกค่าใช้จ่ายการผลิต

2.1.3 ความหมายของผลตอบแทน

ผลประโยชน์ หรือผลตอบแทน (Benefits) ของการลงทุน หมายถึง มูลค่าของสินค้า หรือบริการที่ผลิตได้จากการลงทุน ประกอบด้วย ผลตอบแทนทางตรง ผลตอบแทนทางอ้อม และผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน

(1) ผลตอบแทนทางตรง (Direct Benefits) คือ ผลผลิตสุทธิของการลงทุน ซึ่งหมายถึง มูลค่าของสินค้า และบริการที่ผลิตได้โดยตรงจากการลงทุน นอกจากนี้ยังหมายถึง การประหยัด และการลดค่าใช้จ่ายจากที่เคยมีอยู่เดิม

(2) ผลตอบแทนทางอ้อม (Indirect Benefits) คือ ผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากผลประโยชน์ตอบแทนทางตรง นอกจากนี้ยังรวมถึงผลประโยชน์ตอบแทนด้าน สังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น โครงการนั้นอาจกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ก่อให้เกิดการขยายตัวของการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่โครงการตั้งอยู่ เป็นต้น

(3) ผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน (Intangible Benefits) คือ ผลตอบแทนที่ไม่สามารถประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ เช่น การลงทุนนั้นอาจมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต และการกระจายรายได้ให้มีความยุติธรรมมากขึ้น เป็นต้น

สอ เสถบุตร (2556) ได้ให้ความหมายของผลตอบแทนไว้ว่า ผลตอบแทน หมายถึง สิ่งที่ได้จากการลงทุน

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้ให้ความหมายของผลตอบแทนไว้ว่า ผลตอบแทน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่องค์กรจ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายนี้อาจจ่ายในรูปตัวเงินหรือมิใช่ตัวเงินก็ได้ เพื่อตอบแทนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ จูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน และเสริมสร้างฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผลตอบแทน หมายถึง มูลค่าสินค้า หรือสิ่งที่ได้จากการลงทุน หรือผลตอบแทนที่ได้จากการปฏิบัติงานในรูปเป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงินก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อมูลพื้นฐานยางพารา

2.2.1 ลักษณะทั่วไป

ยางพารา เป็นพืชพื้นเมืองของทวีปอเมริกาใต้ นำมาปลูกในประเทศไทยครั้งแรกที่จังหวัดตรัง ในปี พ.ศ. 2442-2444 โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี เป็นพืชยืนต้นขนาดใหญ่ อายุยาวนับร้อยปี เป็นพืชใบเลี้ยงคู่ รากเป็นระบบรากแก้ว ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านสาขามาก เนื้อไม้เป็นไม้เนื้ออ่อน สีขาวปนเหลือง ใบเป็นใบประกอบ 1 ก้าน มีใบย่อย 3 ใบแตกออกมาเป็นชั้นๆ เรียกว่า ฉัตร ดอกยางมีลักษณะเป็นช่อ โดยมีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ผสมพันธุ์แบบเปิด ผลยางมีลักษณะเป็นพูแต่ละพูจะมีเมล็ดอยู่ภายใน เมล็ดมีสีน้ำตาลลายขาวคล้ายเมล็ดละหุ่ง ยางพารามีส่วนสำคัญที่มนุษย์นำไปใช้ประโยชน์ คือ น้ำยาง ซึ่งเป็นของเหลวสีขาวถึงขาวปนเหลือง ขุ่นข้น อยู่ในท่อน้ำยาง ซึ่งเรียงตัวกันอยู่ในส่วนที่เป็นเปลือกของต้นยาง เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 10 องศาเหนือและใต้ของเส้นศูนย์สูตร ซึ่งมีพื้นที่เป็นที่ราบถึงลาดเอียงเล็กน้อย อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร ลักษณะดินควรเป็นดินร่วน ระบายน้ำและอากาศดี น้ำไม่ท่วมขังมีความเป็นกรดเป็นด่าง 4.0-5.5 และไม่เป็นดินเค็ม ปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,350 มิลลิเมตร/ปี และมีวันฝนตกไม่น้อยกว่า 120 วัน/ปี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีไม่น้อยกว่า 65 เปอร์เซ็นต์ และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 24-27 องศาเซลเซียส (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556)

2.2.2 พันธุ์ยางที่ส่งเสริม

(1) สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251) เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงมาก ผลผลิตเฉลี่ย (10 ปีกรีด) 477 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีการเจริญเติบโตปานกลางทั้งในระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีด แตกกิ่งมาก ทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง การแตกกิ่งไม่สมดุลพุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปทรงกลม ผลัดใบค่อนข้างช้า เปลือกเดิม และเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง เหมาะสำหรับระบบกรีดครึ่งลำต้นวันเว้นวัน ถ้ากรีดลึกเป็นบาดแผลถึงเนื้อไม้เปลือกงอกใหม่เสียหายปานกลาง ต้านทานโรคเส้นดำและโรคเปลือกแห้งได้ดี ต้านทานโรคราสีชมพูและโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา, ออยเดียม และคอลเลคโทตริกัม ปานกลาง ข้อจำกัดของยางพันธุ์นี้ คือ ไม่ควรปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและมีระดับน้ำใต้ดินสูง

(2) อาร์อาร์ไอเอ็ม 600 (RRIM 600) เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง ผลผลิตเฉลี่ย (13 ปีกรีด) 289 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีการเจริญเติบโตปานกลางทั้งในระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีด แตกกิ่งช้า กิ่งมีขนาดปานกลาง ทรงพุ่มเป็นรูปพัด เริ่มผลัดใบเร็วเปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนา เหมาะสำหรับระบบกรีดครึ่งลำต้นวันเว้นวัน ถ้ากรีดลึกเป็นบาดแผลถึงเนื้อไม้เปลือกงอกใหม่จะเสียหายรุนแรง ต้านทานโรคเปลือกแห้งได้ดี แต่ไม่ต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำและโรคราสีชมพู จึงไม่ควรปลูกยางพันธุ์นี้ในพื้นที่เขตภาคใต้ฝั่งตะวันตก และบริเวณชายแดนของภาคตะวันออกของประเทศไทย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 พื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกยาง

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนระหว่างละติจูด 5 องศา 37 ลิปดาเหนือกับ 20 องศา 27 ลิปดาเหนือและระหว่างลองติจุด 97 องศา 22 ลิปดาตะวันออกกับ 105 องศา 37 ลิปดาตะวันออกมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการปลูกยางเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคใต้และบางจังหวัดของภาคตะวันออกซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางเดิม ต่อมาได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปยังแหล่งปลูกยางใหม่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซึ่งมีข้อจำกัดในการปลูกยางมากกว่าพื้นที่ปลูกยางเดิม เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำฝน และการกระจายของฝน และบางพื้นที่เป็นที่สูงแต่เนื่องจากยางพาราสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆได้ดี จึงสามารถปลูกยางในเกือบทุกภาคของประเทศ อย่างไรก็ตาม ต้นยางในภาคใต้เปิดกรีดได้เมื่ออายุ 6-7 ปีและให้ผลผลิตเฉลี่ย 285 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ขณะที่ต้นยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเปิดกรีดช้ากว่าอย่างน้อย 6 เดือนและให้ผลผลิตเฉลี่ย 221 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สำหรับต้นยางในภาคเหนือให้ผลผลิตเฉลี่ย 260 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ทั้งนี้ผลผลิตยางในแปลงเกษตรกรจะต่ำกว่าผลผลิตทางวิชาการโดยพบว่าการให้ผลผลิตของต้นยางไม่ว่าผลผลิตน้ำยาง หรือเนื้อไม้ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือความเหมาะสมของพื้นที่พันธุ์ยาง และการจัดการสวนยาง ดังนั้นในการปลูกสร้างสวนยาง นอกจากพิจารณาเลือกพันธุ์ยางและการจัดการสวนยางที่ถูกต้องแล้วยังต้องพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับปลูกยางด้วย (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555)

ลักษณะพื้นที่ที่เหมาะสม

(1) เป็นพื้นที่ราบ มีความลาดชันไม่เกิน 35 องศา หากปลูกในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินกว่า 15 องศาต้องทำขั้นบันได

(2) หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร เป็นดินร่วนเหนียวหรือร่วนทราย ไม่มีชั้นหิน ชั้นดินดานหรือชั้นกรวดอัดแน่นในระดับสูงกว่า 1 เมตรจากพื้นดิน

(3) การระบายน้ำดีระดับน้ำใต้ดินต่ำกว่าระดับผิวดินมากกว่า 1 เมตรไม่เป็นที่ลุ่มน้ำขังหรือพื้นที่นา

(4) พื้นที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร หากปลูกยางในพื้นที่ที่มีความสูงเกินกว่านี้จะทำให้การเจริญเติบโตช้า

(5) ค่าความเป็นกรด - ด่างของดิน(pH) ที่เหมาะสม ระหว่าง 4.5-5.5 ไม่ควรเป็นดินด่าง ดินเค็มหรือดินเกลือ

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

(1) ปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปีการกระจายตัวของฝนดีมีจำนวนวันฝนตก 120-150 วัน ช่วงแล้งไม่เกิน 4 เดือน

(2) อุณหภูมิเหมาะสม ระหว่าง 26-30 องศาเซลเซียส (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 การปลูก

วัสดุปลูก

วัสดุปลูกที่แนะนำในปัจจุบันมี 3 ชนิดได้แก่ต้นตอตายาง ต้นยางชำถุงและต้นติดตา ในแปลงวัสดุปลูกแต่ละชนิดมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศที่แตกต่างกัน และมีมาตรฐานตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ดังนั้น การเลือกวัสดุปลูกที่เหมาะสมและมีคุณภาพจึงส่งผลต่อความสำเร็จในการปลูกสร้างสวนยางต้นตอตายาง หมายถึงต้นกล้ายางอายุ 6-8 เดือนที่ติดตาด้วยยางพันธุ์ดีไว้เรียบร้อยแล้วแต่ตายังไม่แตกมาตรฐานต้นตอตายาง

(1) รากแก้วสมบูรณ์ มีรากเดียวไม่คดงอความยาวของรากยาวไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร เปลือกหุ้มรากไม่เสียหาย

(2) ลำต้นตรง สมบูรณ์มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวัดที่ตำแหน่งติดตา 0.9-2.5 เซนติเมตร

(3) ความยาวของลำต้นถึงตาไม่เกิน 10 เซนติเมตรและจากตาถึงรอยตัดลำต้นจะต้องไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร

(4) แผ่นตาเขียวมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 0.9 เซนติเมตรความยาวไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร สภาพแผ่นตาสมบูรณ์แนบสนิทกับต้นตอไม้เป็นสีเหลือง หรือเป็นรอยแห้งเสียหายตำแหน่งของตาต้องไม่กลับหัวและควรเลือกใช้ตาก้านใบ

(5) แผ่นตาที่นำมาติดควรได้จากแปลงกิ่งตายางจดทะเบียนของกรมวิชาการเกษตร

(6) ต้นตอตาอยู่ในสภาพที่ต้นสดสมบูรณ์ปราศจากโรคและศัตรูพืชต้นยางชำถุง หมายถึงวัสดุปลูกที่ได้จากการนำต้นตอตาปลูกในถุง หรือผลิตโดยวิธีเพาะเมล็ดและติดตาในถุงจนได้ต้นยางชำถุงขนาด 1-2 ฉัตร

มาตรฐานต้นยางชำถุง

(1) เป็นต้นยางติดตาที่สมบูรณ์เจริญเติบโตอยู่ในถุงพลาสติกมีขนาด 1-2 ฉัตร ฉัตรยอดแก่เต็มที่ เมื่อวัดจากรอยแตกตาถึงปลายยอดมีความยาวไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร

(2) ขนาดของถุงที่ใช้ประมาณ 4½ x 14 นิ้ว มีรูระบายน้ำ

(3) ดินที่ใช้บรรจุถุงจะต้องมีลักษณะค่อนข้างเหนียวเมื่อย้ายถุงดินไม่แตกง่าย มีดินบรรจุอยู่สูงไม่น้อยกว่า 10 นิ้ว

(4) เป็นต้นยางชำถุงที่ปราศจากโรคและศัตรูพืชต้นติดตาในแปลง หมายถึงต้นยางที่ปลูกด้วยเมล็ดและติดตาในแปลงเป็นต้นยางที่มีระบบรากแข็งแรง

การเตรียมพื้นที่ปลูก

การเตรียมพื้นที่เป็นการปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการปลูกสร้างสวนยางด้วยการโค่นต้นยางเก่า หรือไม้ยืนต้นบางชนิดจะต้องทำการเผาปรนเก็บเศษไม้และวัชพืชที่เหลือในพื้นที่ออกให้มากที่สุดทั้งนี้เพื่อเป็นการกำจัดแหล่งแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะโรครากยางควรเริ่มโค่นในช่วงฤดูแล้งเพื่อสะดวกในการเก็บเศษไม้และตอไม้ออกจากพื้นที่วิธีโค่นที่นิยมมี 2 วิธีคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) โค่นด้วยเครื่องจักร เป็นวิธีการโค่นล้มต้นยางและไม้ยืนต้นด้วยรถแทรกเตอร์ดันต้นยางเก่าให้ล้มไปในทางเดียวกันโดยถอนรากขึ้นมาด้วยตัดท่อนไม้ใหญ่เล็กที่ใช้ประโยชน์ได้ออกจากแปลงเผาเศษรากและกิ่งไม้เล็กๆไถพรวนดินอย่างน้อย 2 ครั้ง

(2) โค่นด้วยแรงคน เป็นวิธีการตัดต้นยางให้เหลือตอซึ่งยังไม้ตายจำเป็นต้องทำลายตอเหล่านี้ให้ตายและผุพังโดยรวดเร็วเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานของเกษตรกรและป้องกันการเกิดโรครากโดยใช้สารเคมีทารอบตอสูงจากพื้นดิน 30 เซนติเมตร ทาก่อนโค่น 1 วัน หลังจากโค่นต้นยางแล้วเก็บกิ่งไม้เล็กและวัชพืชออกจากแปลงทำการเผาปรนไถพรวนดินอย่างน้อย 2 ครั้งเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมโค่นต้นยางชิดพื้นดินและไม้ทาสารเคมีทำลายตอปล่อยให้ต้นยางผุพังตามธรรมชาติจึงเป็นปัญหาของการเกิดโรครากโดยเฉพาะในพื้นที่ เคยมี การระบาดของโรคราก นอกจากนี้การไม่เผาเศษกิ่งไม้ในระหว่างการเตรียมพื้นที่ด้วยวิธีนี้จะมีผลทำให้ปริมาณอินทรียวัตถุและปริมาณธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้นช่วยปกคลุมผิวดินทำให้ลดการชะล้างพังทลายของดินและเป็นผลดีต่อสภาพแวดล้อม เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการเผาเศษกิ่งไม้ซึ่งมีผลกระทบต่อโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์ของดิน (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555)

การวางแนวปลูก

การวางแนวปลูกเป็นการกำหนดว่าจะปลูกยางไปทิศทางใดเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับต้นยางป้องกันการชะล้างผิวหน้าดินสะดวกในการปฏิบัติดูแลรักษาและการเก็บผลผลิต มีวิธีปฏิบัติดังนี้

(1) การกำหนดระยะปลูกระยะปลูกยางมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยางต้นยางจะเจริญเติบโตได้ดีต้องมีพื้นที่ต่อต้นไม้น้อยกว่า 20 ตารางเมตร ระยะปลูกที่เหมาะสมในพื้นที่ราบเขตปลูกยางเดิมควรเป็น 2.5x8เมตรหรือ 3x7 เมตรจำนวนต้นยาง 80 ต้นต่อไร่หรือ 76 ต้นต่อไร่ตามลำดับระยะปลูกยางในเขตปลูกยางใหม่ควรเป็น 2.5x7 เมตรหรือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นยาง 91 ต้นต่อไร่หรือ 76 ต้นต่อไร่ตามลำดับ สำหรับระยะปลูกยางในพื้นที่ลาดเทควรเป็น 3x8 เมตร มีจำนวนต้นยาง 67 ต้นต่อไร่

(2) การกำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักของต้นยางควรวางแถวหลักตามแนวทิศตะวันออกตะวันตกและให้ขวางทางการไหลของน้ำเพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และการพังทลายของดิน กำหนดแถวหลักให้ห่างจากแนวเขตสวนยางเก่าไม่น้อยกว่า 1.5 เมตรและขุดคูตามแนวเขตสวนเพื่อป้องกันโรครากและการแก่งแย่งธาตุอาหาร หลังจากนั้นวางแนวปลูกพร้อมปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนด สำหรับพื้นที่ลาดเทมากกว่า 15 องศาจะต้องวางแนวปลูกตามแนวระดับและทำขั้นบันได

(3) การขุดหลุม โดยขุดดินดานใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบโดยตลอดไม้ต้องถอนไม้ออก หลุมที่ขุดมีขนาดกว้างxยาวxลึก 50x50x50 เซนติเมตรดินที่ขุดแบ่งเป็น 2 ชั้น ดินบนกองไว้ด้านหนึ่งดินล่างกองไว้อีกด้านหนึ่ง ผึ่งแดดไว้ประมาณ 1 สัปดาห์เมื่อดินแห้งแล้วย่อยดินบนให้ละเอียดพอควรใส่ลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้นหลุมแล้วตามด้วยดินล่างที่ผสมด้วยปุ๋ยหินฟอสเฟต (สูตร 0-3-0, 20-25% Total P2O5) อัตรา 170-200 กรัม และปุ๋ยอินทรีย์ประมาณ 3-5 กิโลกรัมต่อหลุมใส่ไว้ด้านบน (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555)

วิธีการปลูก

(1) การปลูกด้วยต้นตอตายาง เป็นวิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติแต่ไม่แนะนำสำหรับการปลูกยางในพื้นที่ปลูกยางใหม่ที่มีปริมาณน้ำฝนต่ำการปลูกด้วยต้นตอตาควรปลูกต้นฤดูฝน วิธีการปลูกใช้เหล็กหรือไม้ปลายแหลมขนาดเล็กกว่าต้นตอตาที่ปลูกเล็กน้อยแทงลงบนหลุมปลูกลึกขนาดเกือบเท่าความยาวของรากแก้วต้นตอตา เสียบต้นตอตาตามร่องที่แทงไว้ ให้แผ่นตาอยู่แนวทิศเหนือ-ใต้ จากนั้นใช้เหล็กหรือไม้อัดต้นตอตาให้แน่นที่สุด การปลูกเท่าที่จะทำได้อย่าให้มีโพรงอากาศบริเวณรากเพราะจะทำให้รากเน่าการกลบดินต้องให้แนวระดับดินอยู่ตามส่วนรอยต่อของรากกับลำต้น หลังการปลูกควรพรวนดินบริเวณโคนต้นตอตาให้สูงเพื่อมิให้โคนต้นตอตาเน่าเนื่องจากมีน้ำขัง หลังจากปลูกควรใช้เศษฟางข้าวหรือวัสดุหาง่ายคลุมโคนต้นตอตายาง

(2) การปลูกด้วยต้นยางชำถุง เป็นวิธีที่ประสบผลสำเร็จสูงเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ต้นยางเจริญเติบโตสม่ำเสมอช่วยลดช่วงระยะเวลาดูแลรักษาต้นยางอ่อนให้สั้นลง สามารถกรีดยางได้เร็วกว่าการปลูกด้วยต้นตอตาและการติดตาในแปลง นอกจากนี้ต้นยางชำถุงยังเหมาะสมใช้เป็นต้นปลูกซ่อมได้ดีที่สุดอีกด้วยการปลูกยางด้วยต้นยางชำถุงจะต้องระมัดระวังเรื่องการขนย้ายเพราะหากดินในถุงชำแตกจะทำให้ต้นยางตายได้ ควรเลือกใช้ต้นยางชำถุงที่มีจำนวนฉัตร 1-2 ฉัตรและฉัตรจะต้องแก่เต็มที่หลังจากเลือกต้นได้แล้ว ทำการตัดแต่งรากที่ทะลุถุงชำออกเก็บต้นยางชำถุงไว้ในโรงเรือนที่มีร่มเงารำไรประมาณ 1 สัปดาห์เพื่อให้ต้นยางปรับตัวก่อนย้ายลงปลูกในแปลง วิธีการปลูกใช้มีดเฉือนก้นถุงออกประมาณ 2-3 เซนติเมตรแล้วกรีดด้านข้างของถุงให้ขาดออกจากกัน แต่ยังไม่ดึงถุงออกนำไปวางในหลุมกลบดินลงหลุมจนเกือบเต็มหลุมแล้วดึงพลาสติกออกระวังอย่าให้ดินในถุงพลาสติกแตกกลบดินจนเสมอปากหลุม และอัดดินให้แน่น โดยให้ดินบริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อยเพื่อไม่ให้น้ำขังในหลุมปลูก

(3) การปลูกด้วยการติดตาในแปลงตนยางที่ปลูกจะมีระบบรากแข็งแรง มีความเจริญเติบโตสม่ำเสมอ ไม่ต้องขุดถอนย้ายปลูกต้นยางเปิดกรีดได้ในระยะเวลาใกล้เคียงกับการปลูกโดยใช้ต่อตอตา การปลูกสร้างสวนยางโดยการติดตาในแปลงจะประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของต้นกล้ายางความสมบูรณของกิ่งตายางและความสามารถของคนติดตายาง มีขั้นตอนดังนี้

3.1) เตรียมพื้นที่ โดยไถพลิกดินเก็บวัชพืชที่เหลือในพื้นที่ออกให้หมดไถพรวนดินเพื่อให้ดินร่วนหลังจากนั้นปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนดไว้

3.2) ขุดหลุมปลูกโดยขุดหลุมขนาดกว้างxยาวxลึก 50x50x50 เซนติเมตร ดินที่ขุด ควรแยกดินบน และดินล่างออกจากกันตากแดดไว้ประมาณ 10-15 วันเมื่อดินแห่งแล้วย่อยดินชั้นบนให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่วน กวาดใส่ครึ่งหนึ่งของหลุม สำหรับดินล่างเมื่อย่อยดีแล้วผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟตในอัตรา 170-200 กรัมต่อหลุม ใส่ไว้ด้านบน

3.3) ปลูกเมล็ดยาง นำเมล็ดสดปลูกในหลุมที่เตรียมไว้หลุมละ 3 เมล็ดระยะห่างระหว่างเมล็ด 25 เซนติเมตรวางเมล็ดบนหลุม ควรใช้ไม้ปลายแหลมสักดินให้เป็นหลุมลึกประมาณ 3 เซนติเมตรวางเมล็ดลงในหลุมที่เจาะไว้ให้ด้านแบนของเมล็ดคว่ำลง หรือถ้าปลูกด้วยเมล็ดงอกให้วางด้านรากงอกของเมล็ดคว่ำลงแล้วกลบดินให้มิดเมล็ด ต้นยางที่ได้จากการเพาะเมล็ดเรียกว่าต้นกล้ายาง

3.4) ติดตายาง เมื่อต้นกล้ายางอายุ 6-8 เดือน หรือมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นไม่ต่ำกว่า 1 เซนติเมตรที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 10 เซนติเมตร ทำการติดตายางพันธุ์ที่ต้องการปลูก หลังจากติดตาแล้ว 21 วัน หากติดตาสำเร็จมากกว่า 2 ต้นต่อหลุม ให้ตัดยอดต้นที่สมบูรณ์ที่สุดในระดับความสูง 10-15 เซนติเมตรเอียงเป็นมุม 45 องศาลงไปทางด้านตรงข้ามกับแผ่นตา หลังจากนั้น 1 เดือน หากตาของต้นที่ตัดยอดยังไม่แตกให้ตัดยอดต้นอื่นต่อไปทีละต้น แต่ถ้าตาของต้นที่ตัดแตกออกมาแล้วให้ถอนต้นตอตาที่เหลือออกคงไว้แต่ต้นที่ตาแตกปล่อยให้เจริญเติบโตเป็นต้นยางต่อไป (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555)

2.2.5 การดูแลรักษา ประกอบด้วย การกำจัดวัชพืช การปลูกพืชคลุมดิน การใส่ปุ๋ย และการตัดแต่งกิ่ง

การกำจัดวัชพืช มีขั้นตอนดังนี้

(1) ไถและพรวนดินอย่างน้อย 2 ครั้ง ก่อนปลูก

(2) ใช้แรงงาน ขุด ถาก ดาย หรือตัดวัชพืช ที่ขึ้นในแถวยาง และควรทำก่อนวัชพืชออกดอก

(3) ใช้วัสดุคลุมดิน โดยนำวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เช่น เปลือกถั่ว ฟางข้าว ซังข้าวโพด หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นต้น คลุมโคนต้นยางเฉพาะต้นหรือตลอดแถว เว้นระยะพอควรไม่ชิดโคนต้นยาง

(4) ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว ได้แก่ คาโลโปโกเนียมเซนโตรซิมาเพอราเรีย และซีรูเลียมห่างจากแถวยางประมาณ 2 เมตร

(5) พ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชตามคำแนะนำ เช่น พาราควอต ไกลโฟเสต

การปลูกพืชคลุม การปลูกพืชคลุมดินระหว่างแถวยางเป็นวิธีหนึ่งที่ควบคุมการเจริญเติบโตของวัชพืช และลดการชะล้างและพังทลายของดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ตลอดจนสามารถปรับปรุงโครงสร้างและเพิ่มธาตุอาหารในดินด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ปุ๋ยในสวนยาง การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีด ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีด คือ ปุ๋ยที่ใส่ตั้งแต่เริ่มปลูกจนต้นยางได้ขนาดกรีด ปุ๋ยที่ใช้ ได้แก่ ปุ๋ยรองก้นหลุม และปุ๋ยบำรุง

(1) ปุ๋ยรองก้นหลุม เป็นปุ๋ยที่เร่งให้รากงอกและแผ่ขยายเร็ว ปุ๋ยรองก้นหลุมที่แนะนำใช้ในสวนยางได้แก่ ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) เป็นปุ๋ยที่ผลิตได้ในประเทศ มีปริมาณฟอสเฟตทั้งหมดประมาณร้อยละ 25 มีปริมาณฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ร้อยละ 3 วิธีใส่ ปุ๋ยรองก้นหลุม โดยขุดดินแยกเป็น 2 ส่วน คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ใช้ดินบนกลบลงในหลุมก่อน ส่วนดินล่างใช้คลุกกับปุ๋ยหินฟอสเฟต อัตรา 170 กรัมต่อหลุม แล้วกลบดินล่างที่คลุกปุ๋ยลงไปให้เต็มหลุมในเขตแห้งแล้งแนะนำให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์รองก้นหลุมเพิ่มในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อต้น ซึ่งจะมีผลทำให้ต้นยางมีอัตราการรอดตายสูงและการเจริญเติบโตในช่วงแรกดีขึ้น

(2) ปุ๋ยบำรุง เป็นปุ๋ยที่ใส่เพื่อเร่งให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็วสามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้น และให้ผลผลิตสูง ปุ๋ยบำรุงที่แนะนำให้ใช้ในสวนยางก่อนที่เปิดกรีด จำนวน 2 ก็คือสูตร 20-8-20สำหรับดินทุกชนิด ในเขตปลูกยางเดิมสูตร 20-10-12 สำหรับดินทุกชนิดในเขตปลูกยางใหม่

การตัดแต่งกิ่ง ยางพาราจำเป็นต้องตัดแต่งกิ่งเพื่อเป็นการเตรียมพื้นที่บริเวณลำต้นให้เหมาะสมที่จะใช้กรีดยางได้ การตัดแต่งกิ่งที่ดีจะช่วยให้ต้นยางมีทรงพุ่มแข็งแรงลดปัญหาความเสียหายที่เกิดจากลม ต้นยางพาราที่มีทรงพุ่มดีจะมีการเจริญเติบโตได้เร็วให้ผลผลิตสูงและต่อเนื่องในช่วงหลังเปิดกรีดได้ยาวนาน ในช่วง 1-2 ปี หลังจากปลูกยางจำเป็นต้องลิดกิ่งแขนงที่แตกออกจากลำต้นขณะที่กิ่งยังอ่อน โดยใช้กรรไกรตัดแต่งกิ่งที่คมเพื่อป้องกันการฉีกขาดของเปลือกยางและตัดให้ชิดลำต้นจนกระทั่ง ความสูงของลำต้นประมาณ 2 เมตร จึงหยุดการตัดแต่งกิ่ง (รติพร มีชัย, 2552)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 ปฏิทินการปลูกสร้างและปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา

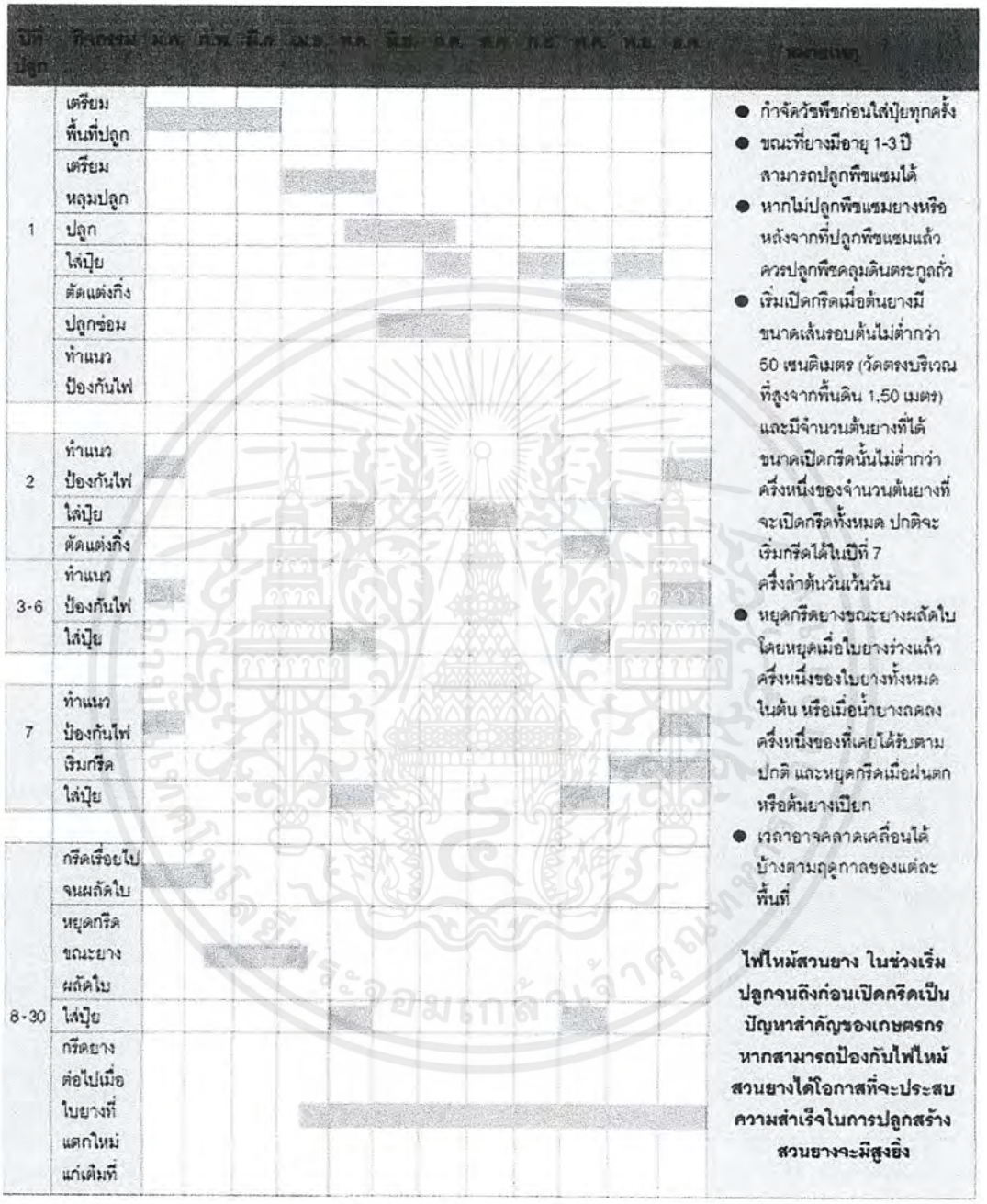

(ที่มา: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย, 2556)

2.2.6 การเปิดกรีด

การเปิดกรีดต้องเปิดกรีดเมื่อวัดเส้นรอบวงลำต้นได้ 50 เซนติเมตรที่ความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดินหรือกรณีเปิดกรีดหมดทั้งสวน ต้องมีจำนวนต้นยางที่มีขนาดเส้นรอบวงลำต้นไม่ต่ำกว่า 50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เซนติเมตรไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ของจำนวนต้นยางทั้งหมด ไม่ควรเปิดกรีดโดยใช้อายุของต้นยางเป็นเกณฑ์ในการเปิดกรีด(รติพร มีชัย, 2552)

ระดับความสูงของการเปิดกรีด

(1) เปิดกรีดที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดิน

(2) กรณีที่คนกรีดยังไม่มีความชำนาญ ควรเปิดกรีดที่ระดับความสูง 120 เซนติเมตร ซึ่งให้ผลดีในระยะแรกและกรีดได้สะดวกกว่า แต่เมื่อเปลี่ยนหน้ากรีดต่อไป ให้เปิดกรีดที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร

(3) การเปิดกรีดหน้าแรกไม่ว่าจะเปิดกรีดที่ระดับความสูงใดก็ เส้นรอบวงลำต้นต้องให้ได้ขนาด 50 เซนติเมตร ที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดิน

ความลาดชันของรอยกรีด

การกรีดยางให้รอยกรีดเอียงทำมุมจากด้านซ้ายลงมาด้านขวาความลาดชันของรอยกรีดควรทำมุม 30-35 องศากับแนวระดับเพื่อให้น้ำยางไหลได้สะดวกไม่ไหลออกนอกรอยกรีดทาให้ได้ผลผลิตเต็มที่และควรรักษาระดับความลาดชันตามที่กำหนดไว้หากมุมกรีดเปลี่ยนจาก 30 องศา เป็น 45 องศาความยาวรอยกรีด จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ทำให้สิ้นเปลืองเปลือกและใช้เวลาในการกรีดมากขึ้น แต่ผลผลิตเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2-3 หากมุมกรีดต่ำกว่า 30 องศา จะทำให้น้ำยางไหลออกนอกรอยกรีด สูญเสียผลผลิต (รติพร มีชัย, 2552)

2.2.7 โรคและศัตรูพืชที่สำคัญของยางพารา

2.2.7.1 โรค

(1) โรคราแป้ง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ถ้าสภาพอากาศกลางวันร้อนจัดกลางคืนเย็นและชื้น ตอนเช้ามีหมอกขอให้เกษตรกรในภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ (เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม) สำหรับภาคใต้ (เดือนมีนาคม- เมษายน)ระมัดระวังเรื่องการเข้าทำลายของเชื้อราโรคราแป้ง ซึ่งเชื้อราจะเข้าทำลายใบอ่อนในแปลงกิ่งตาและแปลงยางใหญ่ในช่วงผลิใบอ่อนตามธรรมชาติทำให้ใบร่วง ใบที่ไม่ร่วงจะเป็นแผลบนแผลจะมีปุยของเชื้อราสีขาว-เทาปกคลุมอยู่ถ้าการระบาดรุนแรงจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโตผลผลิตลดลง นอกจากนี้เชื้อรายังเข้าทำลายดอกยางทำให้ดอกยางร่วงซึ่งจะทำให้เกษตรกรขาดเมล็ดที่จะนำมาเพาะเพื่อใช้เป็นต้นตอติดตา

(2) โรคราสีชมพู ในช่วงฤดูฝนจะพบโรคที่เกิดขึ้นกับต้นยางอีกชนิดหนึ่งคือโรคราสีชมพูซึ่งเกิดจากเชื้อรา โดยเชื้อราจะเข้าทำลายคาบกิ่งก้านและลำต้นทำให้เปลือกปริแตกมีหยดน้ำยางไหล ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม เส้นใยเชื้อราจะรวมกันเข้าตามผิวเปลือกมองเห็นเป็นสีชมพู ถ้าระบาดรุนแรงพุ่มใบจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เกิดอาการตายหรือหักโค่นบริเวณที่เป็นโรค ส่งผลทำให้ผลผลิตลดลงและต้นยางยืนต้นตายได้ โรคนี้ระบาดรุนแรงในสวนยางบางพื้นที่ที่มีความชื้นสูง คือจังหวัดจันทบุรี พังงา กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช และจังหวัดนราธิวาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

(3) โรคใบร่วง –โรคเส้นดำ ในช่วงเดือนมิถุนายน-ธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงของลมมรสุมเกิดขึ้นพื้นที่ที่อยู่บริเวณลมมรสุมพัดผ่าน โรคใบร่วงจะเกิดอย่างกว้างขวางและรุนแรงในระยะที่ฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลาอย่างน้อย 3 วัน มีความชื้นสูง โรคนี้ระบาดรุนแรงในพื้นที่ภาคใต้ 22 ฝั่งตะวันตก คือจังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และภาคตะวันออกในช่วงเดือนมิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันออกความรุนแรงของโรคจะน้อยกว่าและโรคระบาดในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม โดยเชื้อราเข้าทำลายยอดใบและฝักยาง ทำให้ยอดเน่าใบร่วงพร้อมก้านใบ ก้านใบยางจะมีรอยช้ำดำและมีหยดน้ำยางเกาะติดอยู่ เมื่อสะบัดใบยางที่เป็นโรคเบา ๆ ใบย้อยจะหลุดทันทีส่งผลทำให้ต้นยางเปิดกรีดได้ช้าลง และผลผลิตลดฝักยางจะเน่าดำไม่แตกและร่วงทำให้เกษตรกรต้องสูญเสียเมล็ดที่จะนำมาเพาะเพื่อใช้เป็นต้นตอติดตา หลังจากโรคใบร่วงระบาดประมาณ 1 เดือนโรคที่สำคัญต่อเนื่องจะระบาดตามมาคือโรคเส้นดำซึ่งเกิดจากเชื้อชนิดเดียวกัน โดยเชื้อราจะเข้าทำลายบนหน้ากรีดทำให้หน้ากรีดเน่าเสียหายไม่สามารถกรีดยางซ้ำบนเปลือกงอกใหม่ได้ ส่งผลทำให้เกษตรกรขาดผลผลิตไปถึงสองหน้ากรีดอาการของจะโรคนี้สังเกตได้จากบริเวณเหนือรอยกรีดจะเป็นรอยช้ำบุ๋มเมื่อเฉือนเปลือกตรงรอยบุ๋มออกจะเห็นเป็นเส้นสีดำบนเนื้อไม้ (รติพร มีชัย, 2552)

2.2.7.2 ศัตรูยางพารา

ปลวก ลักษณะการทำลายปลวกกัดกินรากยางและภายในลำต้นจนเป็นโพรงทำให้พุ่มใบของต้นยางมีสีเหลืองผิดปกติและอาจทำให้ต้นยางตายได้

หนอนทราย ลักษณะการทำลายเป็นตัวอ่อนของด้วงชนิดหนึ่งมีรูปร่างเหมือนตัวซีสีขาวจะกัดกินรากยาง ทำให้พุ่มใบของต้นยางมีสีเหลืองผิดปกติเมื่อขุดดูรากจะเห็นรอยถูกกัดกินรอบ ๆรากแก้วจนถึงโคนต้น ทำให้ต้นยางตายเป็นหย่อม ๆ พบมากในแปลงต้นกล้ายางที่ปลูกในดินทราย (รติพร มีชัย, 2552)

2.3 ตลาดยางพารา

2.3.1 ตลาดยางในต่างประเทศ

ตลาดเปิดหรือตลาดทางการ (Open or Official Market) ปัจจุบัน ตลาดต่างประเทศที่มีลักษณะเป็น ตลาดเปิดหรือตลาดทางการ คือ ตลาดญี่ปุ่น ได้แก่ โตเกียว (TOCOM) และนาโกย่า (C COM) ตลาดสิงคโปร์ (SICOM) ตลาดเซี่ยงไฮ้(SHFE) ตลาดลอนดอน ตลาดนิวยอร์ค และตลาดฮัมบูร์ก แต่ตลาดเปิดที่สำคัญและมี บทบาทชี้นำราคายางในตลาดโลกมีเพียง 2 แห่ง คือ ตลาดโตเกียว(TOCOM) และตลาดสิงคโปร์ (SICOM) โดย ตลาดโตเกียว (TOCOM) ให้บริการซื้อขายเฉพาะยางแผ่นรมควันชั้น 3 ส่วนตลาดสิงคโปร์ (SICOM) ให้บริการ ซื้อขายยาง 3 ชนิด คือ ยางแผ่นรมควันชั้น 1 (Ribbed Smoked Sheet : RSS 1) ยางแผ่นรมควันชั้น 3 (Ribbed Smoked Sheet : RSS 3) และยางแท่งชั้น 20 (Technically Specified Rubber : TSR 20) สำหรับสาเหตุที่เรียกตลาดทางการว่าเป็นตลาดเปิดนั้น เนื่องจากตลาดยางมีการซื้อขายหมุนเวียนต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
143516

โดยเริ่มจาก ตลาดญี่ปุ่น ตลาดเซี่ยงไฮ้ ตลาดสิงคโปร์ ตลาดลอนดอน และตลาดนิวยอร์ค ตามลำดับ การซื้อขายยางผ่าน ตลาดเปิดหรือตลาดทางการจะทำให้ทราบราคาที่มีการซื้อขายยางจริง เป็นราคาโปร่งใส และสามารถนำไปใช้ใน การอ้างอิงได้

ตลาดที่มีการซื้อขายตรง (Direct Trade) เนื่องจากการซื้อขายยางผ่านตลาดเปิด หรือตลาดทางการต้อง เสียค่านายหน้า ขณะเดียวกันคุณภาพยางอาจไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ซื้อ การที่ผู้บริโภคตกลงซื้อขาย โดยตรงกับผู้ผลิตยางโดยไม่ผ่านตลาดเปิด หรือตลาดทางการ การซื้อขายลักษณะนี้เรียกว่าการซื้อขายตรง โดย เป็นการตกลงราคาและคุณภาพตามความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละราย ราคาขายจึงไม่เป็นที่เปิดเผย ปัจจุบันร้อยละ 80 ของการซื้อขายยางเป็นการซื้อขายตรง ส่วนการซื้อขายผ่านตลาดเปิด หรือตลาดทางการเพียง ร้อยละ 20 เท่านั้น (กรมวิชาการเกษตร, 2555)

2.3.2 ตลาดยางภายในประเทศ

ตลาดยางระดับท้องถิ่น เป็นระบบตลาดที่มีการซื้อขายลักษณะส่งมอบยางจริงที่ไม่มีกฎระเบียบซื้อขายที่แน่นอน โดยเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 ขายยางแผนตลาดท้องถิ่นที่มีทั้งระดับหมู่บ้าน / ตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และ โรงงานแปรรูปยาง

ตลาดกลางยางพารา เป็นระบบตลาดที่มีการซื้อขายลักษณะส่งมอบยางจริง โดยมีกฎและระเบียบของ ตลาดควบคุม และมีกิจกรรมตามขั้นตอนของกระบวนการตามธุรกิจที่ทุกฝ่ายยอมรับ ช่วยลดปัญหาทางด้านตลาด และสร้างอำนาจการต่อรองในการขายยางแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร บทบาทของตลาดกลาง ยางพาราทวีความสำคัญขึ้นตามลำดับ เห็นได้จากมีการอ้างอิงราคาตลาดกลางยางพาราในการซื้อขายมีความต้องการให้ภาครัฐขยายพื้นที่ให้บริการครอบคลุมแหล่งผลิตยางเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีเฉพาะภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ซึ่งปี 2551 รัฐบาลได้ตอบสนองข้อเรียกร้องโดยจัดตั้งตลาดกลางยางพาราใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นอีก 2 แห่ง คือ ที่จังหวัดบุรีรัมย์(เปิดดำเนินการ วันที่ 28 ตุลาคม 2551) และ หนองคาย (เปิดดำเนินการ วันที่ 17 ธันวาคม 2551) ผลการดำเนินงานตลาดกลางยางพาราทุกแห่งพบว่าเกษตรกร ที่นำยางมาขายได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการนำไปขายตลาดท้องถิ่น ขณะที่ผู้ซื้อยางในตลาดกลางยางพาราก็ได้รับความสะดวกที่ไม่ต้องจัดหาวัตถุดิบเอง สามารถประมูลวัตถุดิบในปริมาณและคุณภาพที่ ต้องการสำหรับปริมาณยางที่เข้าตลาดกลางยางพาราทั้ง 5 ตลาดปี 2552 มีทั้งสิ้น 75,557 ตัน ลดลงจากปี 2551 ที่มี ปริมาณยางเข้าตลาดจำนวน 77,094 ตันร้อยละ 1.99 ซึ่งเกิดจากการให้บริการข้อมูลข่าวสารของตลาดกลาง ยางพาราเป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการอ้างอิงราคาตลาดกลางยางพาราในการซื้อขาย ช่วยในการทำงานของกลไกตลาด ผู้ขายยางรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะข้อมูลการเคลื่อนไหวของราคายางเท่าเทียมกับผู้ซื้อมากขึ้น จึงมีอำนาจต่อรองและมีทางเลือกในการซื้อขาย ผู้ขายไม่จำเป็นต้องนำยางมาขายที่ตลาด กลางยางพาราก็สามารถขายยางที่ร้านค้า หรือตลาดท้องถิ่นได้ในราคาใกล้เคียงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกสำหรับเกษตรกรผู้ผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตร บุคคลที่เกี่ยวข้องและนักลงทุนทั่วไปเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร เปิดดำเนินการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2547 ชนิดสินค้าที่ซื้อขายส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 แต่ยังมีปริมาณยางที่ซื้อขายผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าน้อย จึงยังไม่มีบทบาทในการชี้นำราคายางในตลาดโลก ทั้งนี้เพราะมีผู้สนใจลงทุนน้อยแม้ว่าไทยจะเป็นผู้นำในการผลิตยางก็ตาม แต่ในอนาคตคาดว่าบทบาทของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อการค้า และราคายางจะมีมากขึ้น (กรมวิชาการเกษตร, 2555)

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตยางพาราไทย

มีปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตยางพาราไทยภายใต้สถานการณ์การผลิต และการตลาดในปัจจุบันดังนี้

2.4.1 ผลผลิตต่อไร่ของไทยลดลง จากรายงานสถิติยางพาราไทยของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรพบว่าผลผลิตยางพาราต่อไร่ของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยของไทยในปีพ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556 มีเพียง 263 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ย 283 กิโลกรัมต่อไร่(สถาบันวิจัยยาง, 2556) แม้ว่าปริมาณการผลิตยางของไทยยังครองอันดับหนึ่งก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามีปัญหาในภาคการผลิตที่รัฐยังไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น การใช้พื้นที่ปลูกยางที่ไม่เหมาะสม มีการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือพื้นที่ป่าสงวน การออกกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินที่มีการทับซ้อนทำให้เกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างภาครัฐ และเกษตรกรชาวสวนยางพารา ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการผลิตยางไม่เหมาะสม เช่น พบว่ายังคงใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 มากกว่าร้อยละ 60 (Somboonsuke, B., *et al*.,.2011) การใช้ระบบกรีดยางพาราไม่เหมาะสม เช่น เกษตรกรใช้ระบบกรีดถี่สูงที่พบว่ามีมากกว่า ร้อยละ 50 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด (หมายถึงการกรีดยางติดต่อกันเกินกว่า 2 วันกรีด) ที่ไม่เป็นไปตามคำแนะนำที่ควรใช้ระบบกรีดถี่ต่ำ (หมายถึงการกรีดยางติดต่อกันไม่เกินกว่า 2 วันกรีด) ส่งผลต่อผลผลิตตกต่ำ เกิดโรคหน้าแห้ง ประกอบกับราคายางพารามีความผันผวน และลดลงตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา (บัญชา และคณะ, 2554) ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลงในขณะที่ปัจจัยการผลิตยังคงสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางโดยตรง

2.4.2 การใช้ยางในประเทศขยับตัวน้อยมาก ตัวเลขสถานการณ์การผลิตยางพาราไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาพบว่าการใช้ยางในประเทศ (rubber domestic consumption) เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ตัวเลขสะท้อนให้เห็นถึงความไม่มีประสิทธิภาพในนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่ายางพาราของไทย โดยปริมาณการส่งออกยางพาราไทยในปี พ.ศ.2555 มีถึง 3.12 ล้านตัน หรือมีสัดส่วนร้อยละ 82.53 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมดทั้งประเทศในขณะที่ปริมาณการใช้ยางในประเทศมีเพียง 0.50 ล้านตัน หรือมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 13.23 ของปริมาณผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหมดทั้งประเทศ (สถาบันวิจัยยาง, 2556) และยังพบว่ามีนโยบายที่สนับสนุนและส่งเสริมการเพิ่มมูลค่ายางพาราในระดับครัวเรือนเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง และระดับชุมชนน้อย ดังจะเห็นได้ว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่ยังคงขายผลผลิตยางในรูปยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วยที่รายได้ครัวเรือนจะเพิ่มหรือลดตามภาวะราคายางและมักจะไม่ค่อยได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อรองกับผู้ซื้อยางได้ (กนกพร ภาคีฉาย และคณะ, 2556) ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราให้สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตของตนเอง อันนำมาสู่การเพิ่มรายได้ของครัวเรือน จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้ยางในประเทศมากขึ้น

2.4.3 **แท้จริงเกษตรกรชาวสวนยางพาราไทยดำเนินชีวิตโดยยึดหลักตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด** เกษตรกรต้องเข้าใจและประเมินตนเองให้ได้ว่าที่ผ่านมา เมื่อยางราคาสูงขึ้น สิ่งที่เป็นคำถามที่นักวิชาการอยากรู้มากที่สุดคือเกษตรกรมีพฤติกรรมอย่างไร แน่นอนที่สุดจากรายงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับเรื่องนี้เห็นสอดคล้องกันว่าในปัจจุบันครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนยางพาราไทยยังยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่มากนัก รู้และตระหนักในหลักการว่าเป็นแนวทางที่ดี แต่ขาดวินัยและการปฏิบัติอย่างจริงจัง และพบว่าเมื่อครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้มากขึ้นก็จะมีรายจ่ายมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยที่มากขึ้นตามไปด้วย เช่น รายจ่ายเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น การซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น การขยายขนาดการผลิต และการลงทุนมากขึ้น และยังพบว่าเมื่อรายได้มากขึ้นโครงสร้างการใช้แรงงานในระบบการผลิตยางพาราของครัวเรือนเปลี่ยนแปลง โดยพบว่าจะมีการจ้างแรงงานมาทำสวนยางพาราทดแทนแรงงานในครัวเรือนมากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายแรงงานครัวเรือน ส่งผลให้ครัวเรือนต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อีกประการหนึ่งเมื่อเกษตรกรมีรายได้มากขึ้น ปฏิสัมพันธ์ และสังคมในชุมชนจะมากขึ้นรายจ่ายที่เรียกว่าภาษีสังคมก็มากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกรชาวสวนยางไทย เช่น สำรวจและประเมินตนเองอยู่เสมอ รู้จักประหยัด รู้จักเลือกและตัดสินใจใช้เงิน ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย มีการวางแผนการดำรงชีพ จะทำให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้ภายใต้ภาวะราคายางที่ไม่แน่นอนและสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บัญชา สมบูรณ์สุขและคณะ, 2554)

2.4.4 **การใช้ระบบกรีดยางพารา** การใช้ระบบกรีดยางพารา สะท้อนรายได้และต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร การใช้ระบบกรีดยางพาราที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้อย่างสม่ำเสมอ และต้นยางไม่โทรมและยืดอายุการให้ผลผลิตยางพารา อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพบว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนมากเร่งเปิดกรีดยางก่อนได้ขนาดเปิดกรีด และพบทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลต่อผลผลิตที่ตกต่ำ และรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราลดลง และยังพบว่ามีการใช้ปัจจัยการผลิตสูงและเข้มข้นในแปลงที่เปิดกรีดก่อนได้ขนาดทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ดังนั้นเมื่อรายได้น้อยแต่มีต้นทุนการผลิตสูง ประกอบกับราคายางพาราตกต่ำก็เกิดปัญหาครัวเรือนมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย (พิษสมัย จันทุมา, 2551)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5 ไทยยังไม่สามารถชี้นำตลาดยางพาราโลกได้ ข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ตลาดยางพาราโลก ได้แก่ตลาด TOCOM และตลาด SAICOM ชี้นำราคายางพาราของโลกและของไทยมาโดยตลอด ซึ่งข้อเท็จจริงปริมาณการค้ายางพาราในตลาด TOCOM มีสูงประมาณ 11 ล้านตัน ในขณะที่ปริมาณการส่งออกยางพาราไทยมีเพียง 3.4 ล้านตัน ดังนั้นจึงเป็นคำตอบว่าทำไมไทยเราส่งออกยางพารามากที่สุดในโลกแต่ไม่สามารถชี้นำตลาดยางพาราโลกได้ แม้ว่าในสองปีที่ผ่านมามีความพยายามของประเทศผู้ผลิตยางพารา ทั้ง 3 ประเทศได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียที่จะจัดตั้งตลาด Regional Rubber Market ก็ตามแต่ก็ยังไม่สำเร็จ ประกอบกับเมื่อพิจารณาปริมาณผลผลิตยางทั้งสามประเทศแล้วมีเพียง 6 ล้านตันเท่านั้น และมีความพยายามจะเชิญประเทศผู้ผลิตยางพาราอื่นๆ เข้าร่วม เช่น เวียดนาม เป็นต้น (สถาบันวิจัยยาง, 2556) แต่มีข้อที่เป็นข้อจำกัดคือ โครงสร้างการผลิตและรูปแบบผลผลิตยางพาราของแต่ละประเทศแตกต่างกัน และความจริงใจของประเทศต่างๆที่จะมีความร่วมมือกันในการขับเคลื่อนตลาดมีมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นก็เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจภาครัฐ และควรทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายและเกษตรกรชาวสวนยางพารา ให้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการสวนยางพารา และหาหนทางว่าจะลดต้นทุนของตนเองอย่างไร

2.4.6 ไทยมีต้นทุนการผลิตยางสูงที่สุด ต้นทุนการผลิตยางพาราของไทยเมื่อเทียบกับประเทศผู้ผลิตยางพบว่าในปี 2555 สูงที่สุดที่ กิโลกรัมละ 2.2 เหรียญสหรัฐหรือ 65 บาท (ยางแผ่นดิบ) ในขณะที่มาเลเซียอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.50 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 45 บาท อินโดนิเซียอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.70 เหรียญสหรัฐหรือประมาณ 54 บาท กัมพูชา เวียดนาม และลาวอยู่ที่ กิโลกรัมละ 1.20 เหรียญสหรัฐหรือประมาณ 36 บาท ตามลำดับ (สถาบันวิจัยยาง, 2556; กรมประชาสัมพันธ์, 2557) ดังนั้นไทยต้องตระหนักว่าจะมีนโยบายหรือแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตอย่างไร เมื่อสถานการณ์ต้นทุนของไทยสูง เมื่อราคายางตกต่ำก็เกิดปัญหาการเรียกร้องของเกษตรกรดั่งที่เกิดขึ้นตลอดมา อีกประการหนึ่ง คือ การเกิดภาวะ Oversupply การผลิต และการลักลอบนำเข้าผลผลิตยางพาราที่ปลูกในประเทศเพื่อนบ้านที่มีต้นทุนต่ำกว่าไทยเข้ามาในระบบตลาดท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้คาดว่าในอนาคตจะเกิดปัญหาที่ตามมา และมีผลกระทบต่อการผลิตและต้นทุนการผลิตยางพาราของไทย

2.4.7 สถานการณ์และนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศผู้ซื้อ สถานการณ์และนโยบายของประเทศผู้ซื้อรายใหญ่ เช่น จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา มีผลต่อปริมาณความต้องการ และการใช้ยางของโลก ซึ่งกระทบต่อการส่งออกของไทย สต็อกยางพารา และนโยบายกำหนดราคายางพาราของไทย ทำให้ราคายางพาราของโลกผันผวนอยู่ตลอดเวลาและส่งผลต่อเกษตรกร คือ ต้นทุนการผลิต เช่น พบว่าในปี พ.ศ.2556 รัฐบาลจีนได้พยายามควบคุมอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของตนเองให้เหลือเพียง ร้อยละ 7.7 และมาตรการ เช่น มีความเข้มงวดทางการเงิน ลดการให้สินเชื่อบริษัทจีนที่รับซื้อยางพารา และสนับสนุนใช้ยางใน Stock ของตนเอง เป็นต้น ส่งผลต่อปริมาณความต้องการตลาดลดลง และราคายางพาราในตลาดลดลง เป็นต้น (สถาบันวิจัยยาง, 2556)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.8 ข้อมูลการคาดการณ์สต็อกยางพาราของไทย การคาดการณ์สต็อกยางพาราของไทยในแต่ละปีคลาดเคลื่อนกับสภาพความเป็นจริงมาตลอด ส่งผลต่อการส่งออก และการกำหนดราคาและต้นทุนการผลิตยางพาราไทย (สถาบันวิจัยยาง, 2556)

2.5 ลักษณะทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ตั้ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 105.5 ล้านไร่ หรือประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศมีอาณาเขตทิศเหนือและทิศตะวันออกจดประเทศสาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้จดประเทศกัมพูชา ทิศตะวันออกจดภาคเหนือ และภาคกลางของประเทศไทย พื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 20 จังหวัด โดยแบ่งออกเป็น อีสานตอนบน 12 จังหวัดคือ จังหวัดกาฬสิน ขอนแก่น นครพนม มุกดาหาร มหาสารคาม เลย สกลนคร อุดรธานี หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด บึงกาฬ และหนองคาย ส่วนอีสานตอนล่าง มี 8 จังหวัด คือ จังหวัดยโสธร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ และนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งหมด 170,226 ตารางกิโลเมตร (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554)

2.5.1 สภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ดิน : สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย มีพื้นที่ถือครองทาการเกษตร 57.9 ล้านไร่ เป็นพื้นที่ดินเค็มประมาณ 17.8 ล้านไร่ หรือร้อยละ 30.7 ของพื้นที่ทาการเกษตรในภาค โดยเป็นดินเค็มจัดไม่สามารถเพาะปลูกได้จานวน 1.5 ล้านไร่ เค็มปานกลาง 3.7 ล้านไร่ และเค็มน้อย 12.6 ล้านไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่มีโอกาสจะเป็นดินเค็มอีกประมาณ 19.6 ล้านไร่ ปัจจุบันทรัพยากรดินเสื่อมโทรมจากการเพาะปลูก ใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น การถูกชะล้าง และเผาตอซังหลังเก็บเกี่ยวดินเค็มโดยรวมแพร่กระจายมากขึ้น แต่พื้นที่เค็มมากและปานกลางลดลง ส่วนบริเวณใต้ดินของภาค เป็นแหล่งเกลือหินที่มีปริมาณสารองประมาณ 18 ล้านล้านตันและเป็นแหล่งโปแตส ที่มีปริมาณสารองกว่า 2,500 ล้านตัน ที่บริเวณ 2 อำเภอบาเหน็จณรงค์จังหวัดชัยภูมิ ประมาณ 500 ล้านตัน และบริเวณจังหวัดอุดรธานีประมาณ 2,000 ล้านตัน ที่สามารถพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้อีกมาก ซึ่งทรัพยากรแร่หลายชนิด (โปแตส เหล็ก ทองแดง) เหล่านี้ยังไม่ถูกนามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและเศรษฐกิจของภาคเท่าที่ควร

น้ำ : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลุ่มน้ำประธาน 3 ลุ่มน้ำ ได้แก่ (1) ลุ่มน้ำโขง (2) ลุ่มน้ำชี และ (3) ลุ่มน้ำมูล และมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 11 แห่ง ได้แก่ เขื่อนอุบลรัตน์ สิรินธร ลำปาว น้ำอูน ลำตะคอง จุฬาภรณ์ น้ำพุง มูลบน ลำนางรอง ห้วยหลวงและลำพระเพลิง ปริมาณน้ำฝนในภาค เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 1,474 มิลลิเมตรต่อปี ยกเว้นบริเวณตอนในด้านตะวันตกของภาค ซึ่งได้แก่ ชัยภูมิ ขอนแก่น นครราชสีมา กาฬสินธุ์ จะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย โดยอยู่ที่ระดับประมาณ 1,123 มิลลิเมตรต่อปี ส่วนจังหวัดในบริเวณริมแม่น้ำโขง เช่น หนองคาย นครพนม มุกดาหาร จะมีปริมาณน้ำฝนมากโดยอยู่ในที่ระดับประมาณ 2,000 มิลลิเมตรต่อปี ดังนั้นในภาพรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้วทรัพยากรน้ำมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการแต่กักเก็บได้เพียงร้อยละ 17.0 ส่งผลให้ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง และน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนเป็นประจำที่ผ่านมา พัฒนาระบบชลประทานได้เพียง 8.1 ล้านไร่ คิดเป็นเพียง ร้อยละ 14.1 ของพื้นที่การเกษตร ซึ่งยังมีศักยภาพที่จะพัฒนาระบบชลประทานได้อีก 7.1 ล้านไร่ ส่วนระบบประปาหมู่บ้านขังขาดแคลนอีกกว่า 9 พันแห่ง

ป่าไม้ : พื้นที่ป่าไม้ในภาคปัจจุบันมีจานวนเพียง 13.1 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.4 ของพื้นที่ภาค ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีการปลูกป่า ทั้งในพื้นที่อนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชน แต่ยังคงมีพื้นที่เสื่อมโทรมกว่า 17 ล้านไร่ จากการเข้าครอบครองทาการเกษตร และมีพื้นที่ชุ่มน้าหลายแห่งเริ่มเสื่อมสภาพจากการเข้าใช้ประโยชน์โดยขาดการดูแลรักษา (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554)

2.5.2 สภาพด้านเศรษฐกิจ

ขนาดเศรษฐกิจของภาคเล็กและขยายตัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดช่องว่างของรายได้ระหว่างภาคมากขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำและโครงสร้างเศรษฐกิจยังพึ่งพิงสาขาการเกษตรเป็นหลัก โดยมีกสิกรรมสัดส่วนร้อยละ 82.0 ของสาขาเกษตร ประกอบด้วย ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยางพาราเป็นพืชหลัก แม้ปัจจุบันผลิตข้าวได้มากที่สุดของประเทศ แต่แนวโน้มสัดส่วนการผลิตข้าวเริ่มลดลง ขณะที่ไม้ยืนต้น มันสำปะหลัง และยางพารามีการผลิตมากขึ้น นอกจากนี้อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรจำพวกอาหารและเครื่องดื่ม ยังเป็นอุตสาหกรรมหลักของภาค รองลงมาคือ เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเลคทรอนิกส์ และสิ่งทอ แต่อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งทอมีแนวโน้มบทบาทลดลง ขณะที่อิเลคทรอนิคส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และพลังงานทดแทนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น การค้าชายแดนไทยลาวและไทยกัมพูชามีความสำคัญมากขึ้น ขยายตัวสูงและเกินดุลต่อเนื่อง โดยเฉพาะด่านมุกดาหาร สาขาบริการมีสัดส่วนการผลิตสูง แต่ร้อยละ 80 มาจากสาขาการศึกษาและสาธารณสุข ขณะที่โรงแรมและภัตตาคารมีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 11.9 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554)

2.5.3 สภาพด้านสังคม

ประชากรของภาคมีจำนวนมากกว่าภาคอื่นๆของประเทศ ปัจจุบันประชากรมีปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น แต่โอกาสและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำกว่าทุกภาคของประเทศ คุณภาพสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน แม้ได้รับงบประมาณเฉลี่ยต่อหัวสูงกว่าระดับประเทศ และยังมีเด็ก 6-14 ปี ไม่ได้รับการศึกษาในระบบ 2.2 แสนคน สัดส่วนประชากรวัยแรงงานยังสูงแต่จะเริ่มลดลงในปี 2555 ซึ่งจะส่งผลให้อัตราพึ่งพิงสูงขึ้น ขณะที่รายได้ต่อครัวเรือนต่ำสุด แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถม และเป็นแรงงานนอกระบบที่ไม่มีหลักประกัน และมีแรงงานระดับอาชีวะในสัดส่วนน้อยมาก และมีการอพยพสูง

สุขภาวะของประชากรดีขึ้น เข้าถึงบริการสาธารณสุขมากขึ้นถึง ร้อยละ 97.8 อายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น อัตราการเจ็บป่วยต่ำกว่าระดับประเทศ แต่ยังมีปัญหาสุขภาวะ ถึงร้อยละ 15.6 ขณะที่อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตายของทารกกลับเพิ่มขึ้น และคน ร้อยละ 38.5 มีพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นโรคธาลัสซีเมียเพิ่มขึ้นจาก 49.0 รายต่อแสนคนในปี 2545 เป็น 62 รายต่อแสนคนส่งผลให้คุณภาพประชากรและแรงงานลดลง มีแพทย์น้อยและกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลักของภาค

สถาบันครอบครัวอ่อนแอลง การหย่าร้างและแยกกันอยู่เพิ่มขึ้น 2 เท่า มีเด็กและผู้ด้อยโอกาสในชนบทถูกทอดทิ้งเพิ่มขึ้นกว่า 5 หมื่นคน

ชุมชนมีการรวมกลุ่มทางสังคมมากว่าภาคอื่น แต่มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและได้รับความเป็นธรรมทางสังคมมากขึ้น แต่ยังมีความขัดแย้งที่เกิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐในสัดส่วนสูงกว่าภาคอื่น (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554)

2.5.4 แรงงาน

แรงงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้า และเป็นทุนมนุษย์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นได้ ตามความหมายของแรงงานเป็นประชากรที่อยู่ในวัยทำงานที่สามารถทำงานได้โดยใช้กำลังกายและกำลังความคิดที่มีหลายระดับความรู้ ความสามารถอันเป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ ซึ่งความหมายของแรงงานมีคำที่เกี่ยวข้องหลากหลายคำ ได้แก่ กำลังคน และกำลังแรงงาน นอกจากนี้ยังมีความหมายที่แบ่งย่อยลงไปเป็น ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน ผู้ที่อยู่และไม่อยู่ในกำลังแรงงาน โดยที่ผู้มีงานทำยังจำแนกได้ตามสาขาการผลิตอีกหลายประเภท ซึ่งแรงงานในทุกสาขาการผลิตมีความสำคัญอย่างยิ่ง และสร้างประโยชน์ทั้งในระดับสถานประกอบการ สังคม และประเทศชาติ

2.5.4.1 แรงงาน หมายถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่ผ่านการบริหารจัดการจนทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

แรงงานแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) แรงงานฝีมือ (Skilled Labor) หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งนี้ ความชำนาญในงานอาชีพสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานด้วยตนเองได้

2) แรงงานกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Labor) หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติที่มีความชำนาญเพียงบางส่วนของงานอาชีพ

3) แรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยใช้กำลังกาย ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความชำนาญ เพียงได้รับคำแนะนำบ้างเล็กน้อยก็สามารถทำงานได้ (ชาญโชติ ชมพูนุท, 2555)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนเศรษฐกิจการยาง สถาบันวิจัยยาง (2547) ได้ศึกษาต้นทุนการผลิตสวนยางขนาดเล็ก เรื่อง “ต้นทุนการผลิตสวนยางขนาดเล็ก” เพื่อทราบค่าใช้จ่ายในการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร เริ่มตั้งแต่การปลูกสวนยาง การดูแลรักษา การกรีดยาง เก็บน้ำยางและทำแผ่นโดยสร้างต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบ ซึ่งพบว่าการเปลี่ยนแปลงข้อมูลต้นทุนการผลิตจะอยู่ที่ราคาที่ได้รับในแต่ละวันเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักเพราะว่าส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตคือค่ากรีดยาง จะแบ่งผลผลิตโดยคนกรีดยางจะได้รับร้อยละ 40 ของผลผลิต ซึ่งถ้าราคายางมีการเปลี่ยนแปลงต้นทุนก็จะผันแปรไปตามราคายางแผ่นดิบที่เปลี่ยนไป จากการนำข้อมูลค่าใช้จ่ายต่างๆ ของการผลิตแต่ละภาคมาวิเคราะห์ผลที่ได้คือ ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 39.12 บาท ณ ระดับราคายางท้องถิ่นเฉลี่ย (ม.ค.47–ธ.ค.47) กิโลกรัมละ 45.46 บาท ผลผลิตตลอดอายุยาง 22 ปี เฉลี่ยไร่ละ 276 กิโลกรัม การวิเคราะห์แบ่งออกเป็นต้นทุนก่อนเปิดกรีด (ปีที่ 1-6) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.34 บาท หรือร้อยละ 18.76 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนในการบำรุงรักษาช่วงยางให้ผลผลิต (ปีที่ 7-22) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.72 บาท หรือร้อยละ 14.61 ของต้นทุนทั้งหมด มีต้นทุนการกรีดเก็บน้ำยาง และการทำแผ่น (ปีที่7-22) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 21.06 บาท หรือร้อยละ 53.84 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนค่าอุปกรณ์ที่ทำยางแผ่นดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.23 บาท หรือร้อยละ 5.71 ของต้นทุนทั้งหมด และค่าที่ดินเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.77 บาท หรือร้อยละ 7.08 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนส่วนใหญ่จะอยู่ที่ค่าจ้างแรงงานกรีดเก็บน้ำยางและทำแผ่นซึ่งเป็นต้นทุนที่ผันแปรไปตามสภาวะราคาแผ่นดิบตลาดท้องถิ่น ถ้าเกษตรกรกรีดยางด้วยแรงงานของครอบครัวก็จะรับรายได้ส่วนนี้ไปด้วย ณ ระดับราคากิโลกรัมละ 45.46 บาท เกษตรกรจะคุ้มทุนในการปลูกสร้างสวนยางในปีที่ 13 โดยที่รายได้จะสูงกว่าค่าใช้จ่าย ซึ่งการคิดต้นทุนต่อกิโลกรัมใช้มูลค่าปัจจุบัน (Net present Value) มาเป็นตัวปรับ และใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินช่วงที่ยางยังไม่ให้ผลผลิตปีที่ 1-6 ไร่ละ 16,944 บาท ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาช่วงยางที่ให้ผลผลิตปีที่ 7-22 ไร่ละ 25,675 บาท ค่าใช้จ่ายการกรีดเก็บน้ำยางและทำแผ่นไร่ละ 93,506 บาท ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์ทำยางแผ่นดิบไร่ละ 9,846 บาท ค่าใช้จ่ายด้านที่ดินไร่ละ 10,076 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายตลอดอายุยางปีที่ 1-22 ไร่ละ 157,047 บาท

ชื่นฤดู พิบูลย์ (2549) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราระหว่างการผลิต และการจำหน่ายเป็น น้ำยางสด และ ยางแผ่นดิบ กรณีศึกษา: เกษตรกร ผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ คำนวณต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกยางพาราเปรียบเทียบระหว่างการผลิตและการจำหน่ายเป็น น้ำยางสด และยางแผ่นดิบ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดพื้นที่ 10-20 ไร่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 70 ราย การคำนวณต้นทุนและผลตอบแทน จะคำนวณน้ำยางสด ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์รวม หลังจากนั้นจะมีต้นทุนเพิ่มขึ้นมาเพื่อนำมาพิจารณาต่อและรายได้สูงขึ้นเมื่อจำหน่ายเป็นยางพาราแผ่นดิบ ประกอบด้วยต้นทุนในการปลูกก่อนเริ่มกรีดยาง ต้นทุนในการบำรุงรักษา เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดศัตรูพืช ต้นทุนในการผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 5,958 บาท คิดเป็นค่าแรงงาน 3,375 บาท หรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 54.96% และต้นทุนการผลิตยางแผ่นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 6,882 บาท คิดเป็นค่าแรงงาน 3,535 บาท หรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 49.49% ซึ่งสรุปได้ว่าเกษตรควรผลิตและจำหน่ายเป็นน้ำยางสด เพราะอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าการผลิต และจำหน่ายเป็นยางแผ่นดิบ 27 ส่วนเศรษฐกิจการยาง สถาบันวิจัยยาง(2547) ได้ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการผลิตสวนยางขนาดเล็ก เรื่อง " ต้นทุนการผลิตสวนยางขนาดเล็ก " เพื่อทราบค่าใช้จ่ายในการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรเริ่มตั้งแต่การปลูกสวนยาง การดูแลรักษา การกรีดยาง เก็บน้ำยาง และทำแผ่นโดยสร้างต้นทุน การผลิตยางแผ่นดิบ ซึ่งพบว่าการเปลี่ยนแปลงข้อมูลต้นทุนการผลิตจะอยู่ที่ราคาที่ได้รับ ในแต่ละวันเป็นหลักเพราะว่าส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต คือค่ากรีดยาง จะแบ่งผลผลิตโดย คนกรีดยางจะได้รับร้อยละ 40 ของผลผลิต ซึ่งถ้าราคายางมีการเปลี่ยนแปลงต้นทุนก็จะผันแปรไปตามราคายางแผ่นดิบที่เปลี่ยนไป จากการนำข้อมูลค่าใช้จ่ายต่างๆ ของการผลิตแต่ละภาคมาวิเคราะห์ผลที่ได้ คือต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 39.12 บาท ณ ระดับราคายางท้องถิ่น เฉลี่ย (ม.ค.47–ธ.ค.47) กิโลกรัมละ 45.46 บาท ผลผลิตตลอดอายุยาง 22 ปีเฉลี่ยไร่ละ 276 กิโลกรัม การวิเคราะห์แบ่งออกเป็นต้นทุนก่อนเปิดกรีด (ปีที่ 1-6) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.34 บาท หรือร้อยละ 18.76 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนในการบำรุงรักษาช่วงยางใหญ่ผลผลิต (ปีที่ 7-22) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.72 บาท หรือร้อยละ 14.61 ของต้นทุนทั้งหมด มีต้นทุนการกรีดเก็บน้ำยาง และการทำแผ่น (ปีที่7-22) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 21.06 บาท หรือร้อยละ 53.84 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนค่าอุปกรณ์ที่ทำยางแผ่นดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.23 บาท หรือร้อยละ 5.71 ของต้นทุนทั้งหมด และค่าที่ดินเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.77 บาท หรือ ร้อยละ 7.08 ของต้นทุนทั้งหมดต้นทุนส่วนใหญ่จะอยู่ ที่ค่าจ้างแรงงานกรีดเก็บน้ำยางและทำแผ่นซึ่งเป็นต้นทุนที่ผันแปรไปตามสภาวะราคาแผ่นดิบ ตลาดท้องถิ่น ถ้าเกษตรกรกรีดยางด้วยแรงงานของครอบครัวก็จะรับรายได้ส่วนนี้ไปด้วย ณ ระดับ ราคากิโลกรัมละ 45.46 บาท เกษตรกรจะคุ้มทุนในการปลูกสร้างสวนยางในปีที่ 13 โดยที่รายได้ จะสูงกว่าค่าใช้จ่าย ซึ่งการคิดต้นทุนต่อกิโลกรัมใช้มูลค่าปัจจุบัน (Net present Value) มาเป็น ตัวปรับ และใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินช่วงที่ยางยังไม่ให้ ผลผลิตปีที่ 1-6 ไร่ละ 16,944 บาท ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาช่วงยางที่ให้ผลผลิตปีที่ 7-22 ไร่ละ 25,675 บาท ค่าใช้จ่ายการกรีดเก็บน้ำยาง และทำแผ่นไร่ละ 93,506 บาท ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์ทำยาง แผ่นดิบไร่ละ 9,846 บาท ค่าใช้จ่ายด้านที่ดินไร่ละ 10,076 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายตลอดอายุยางปีที่ 1-22 ไร่ละ 157,047 บาท

รติพร มีชัย (2552) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยางพาราในพื้นที่ ตำบลชำ อำเภอกันทรลักษ์จังหวัดศรีสะเกษ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชีภาควิชา บัญชีประธานกรรมการที่ปรึกษาการศึกษาค่าความอิสระ รองศาสตราจารย์ ดุษณีย์ ส่องเมือง. 119 หน้า วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการปลูกยางพารา รวมทั้งการรวบรวมต้นทุน และรายได้จากการขายยางพาราที่เกษตรกรได้รับ 2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยางพาราของเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราของเกษตรกร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลชำ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 64 ราย รวม 972 ไร่ที่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้แล้วโดยกำหนดอายุโครงการเท่ากับ 10 ปีโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดพื้นที่1-10 ไร่จำนวน 28 ราย รวม 239 ไร่และเกษตรกรขนาดพื้นที่11 ไร่ขึ้นไป จำนวน 36 ราย รวม 733 ไร่รวบรวมข้อมูลโดยใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโดยใช้วิธีอัตราผลตอบแทนทางบัญชี วิธีระยะเวลา คืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิและวิธีอัตราผลตอบแทนภายใน ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่ ตั้งแต่ปีที่ 1-10 รวม 43,307.87 บาท และมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมตั้งแต่ปีที่ 7-10 เท่ากับ 43.95 บาท 32.42 บาท 34.74 บาท และ 40.71 บาท ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนทางการบัญชีตั้งแต่ปีที่ 7-10 เท่ากับร้อยละ 291.04 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ร้อยละ 9 เท่ากับ 5,498.94 บาท ร้อยละ 11 เท่ากับ 4,101.71 บาท และร้อยละ 14 เท่ากับ 2,465.75 บาท และอัตราผลตอบแทน ภายในเท่ากับร้อยละ 21.44 ส่วนเกษตรกรขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต้อไร่ตั้งแต่ปีที่ 1-10 เท่ากับ 42,431.74 บาท และมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมตั้งแต่ปีที่ 7-10 เท่ากับ 39.69 บาท 32.10 บาท 34.44 บาท และ 40.57 บาท ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนทางการบัญชีตั้งแต่ปีที่ 7-10 เท่ากับร้อยละ 317.12 มีระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 14 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ร้อยละ 9 เท่ากับ 5,818.78 บาท ร้อยละ 11 เท่ากับ 4,376.65 บาท และร้อยละ 14 เท่ากับ 2,684.70 บาท และอัตรา ผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 21.97 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลต้นทุนการผลิตยางของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ซึ่งมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้การลงทุนปลูก ยางพาราของเกษตรกรไม่ว่าจะพื้นที่ขนาดใดก็ตามจะให้ผลตอบแทนใกล้เคียงกัน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกรใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

Conceptual Framework

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีการวิจัย
(Research Methodologies)

การศึกษาเรื่องต้นทุนการผลิตยางของเกษตรกรชาวสวนยางใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedure)

3.1.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.)ในพื้นที่ดำเนินการของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางของประเทศไทย 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling Procedure)

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) 11 จังหวัด ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

กำหนดเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสกย. 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำจำนวนสมาชิกทั้งหมดมาสุ่มเลือกจำนวนตัวอย่างตามสูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนั้นจำนวนสมาชิกทั้งหมด ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรหาขนาดแบบสัดส่วนจากประชากร 40,511 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการคำนวณสูตร (Taro Yamane)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด

e^2 คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในที่นี้ได้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ± 0.05 เนื่องจากประชากรอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน มีความเหมือนกันในด้านกายภาพ พื้นที่การเพาะปลูก การเข้าถึงปัจจัยการผลิต ตลาดและผลผลิต จึงแทนค่าสูตร จากจำนวนประชากรเกษตรกรชาวสวนยางพารา11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ ยโสธร กาฬสินธุ์ นครราชสีมา และ มุกดาหาร จำนวน 40,511 ราย

แทนค่าในสูตร $$N = \frac{40,511}{1+40,511(0.05)^2} = 396.08$$

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ คือ 396 ตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ให้ข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา และพ้นการสงเคราะห์แล้ว(อยู่ในระหว่างเปิดกรีดให้ผลผลิต) โดยแต่สวนยางกำลังให้ผลผลิตและมีอายุยางตั้งแต่เริ่มเปิดกรีดจนถึงอายุยาง 25 ปี และขอความอนุเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบริบทสวนยางพาราแต่ละรายแล้วทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีเงื่อนไข การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ให้ข้อมูล คัดเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตรจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพาราในปีพ.ศ.2558 ในด้านการกรีดยางพารา การผสมปุ๋ย และการผลิตยางพารา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรชาวสวนยาวพารา 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 396 ราย

ตารางที่ 3.1 การเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตรจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2557

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
1. จังหวัดขอนแก่น	35
2. จังหวัดยโสธร	45
3. จังหวัดกาฬสินธุ์	52
4. จังหวัดศรีสะเกษ	72
5. จังหวัดอำนาจเจริญ	35
6. จังหวัดร้อยเอ็ด	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตรจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2557

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
7. จังหวัดสุรินทร์	74
8. จังหวัดบุรีรัมย์	82
9. จังหวัดมุกดาหาร	39
10. จังหวัดอุบลราชธานี	100
11. จังหวัดนครราชสีมา	54
รวม	625

3.2 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล (Research Instrument and Data Gathering)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสำรวจสวนยางพารา และการเสวนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการผลิต การตลาด ผลผลิต และรายได้

ตอนที่ 3 ประเด็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการผลิต และการตลาด (โดยเฉพาะราคา และผลิตภาพการผลิตที่ตกต่ำ) การปรับตัวของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการขายผลผลิต และเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรตกต่ำ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแผนการเพิ่มผลผลิตที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ยางพารา และข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลที่เป็นประเด็นสำคัญ

ลักษณะของคำถามมี 2 ลักษณะ คือ คำถามปลายเปิด ปละคำถามปลายปิด

1) คำถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) จะเป็นคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าแล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบในประเด็นที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

2) คำถามปลายเปิด (Openned-ended Questionnaire) จะเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบด้วยการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ดังนี้

3.3.1 นำแบบสัมภาษณ์ไปหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่เรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ การทดสอบเครื่องมือ จะทำการทดสอบเครื่องมือโดยทดสอบความถูกต้องของเครื่องมือหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity Test) โดยศึกษาตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้างคำถาม ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำมาทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจริง

3.3.2 ความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปนำมาตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability Test)โดยนำไปทดสอบเบื้องต้น (pre-test) กับประชากรจำนวน 30 คน กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่กลุ่มที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้โดยวิธีของครอนบาช (Conbrach' s Reliability Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือ(Alpha Coefficient) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2547) จากผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อถือของคำถามเกี่ยวกับยางพารา .9717 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ .9717 จึงได้นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 - วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 โดยทำการเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 625 ราย เก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ได้จำนวนทั้งสิ้น 625 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

(1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นข้อมูลที่ได้จาการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว เช่น หนังสือ ตำรา บทความ งานเอกสารต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเว็บไซด์ต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องและอ้างอิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราชาวสวนยางที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) 11 จังหวัด ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ศึกษา เกษตรกรชาวสวนยางพารา จำนวน 625 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์เกษตรกรสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) และการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Group Interview) ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาได้กำหนดขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ โดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา และพ้นการสงเคราะห์แล้ว(อยู่ในระหว่างเปิดกรีดให้ผลผลิต)โดยแต่สวนยางกำลังให้ผลผลิตและมีอายุยางตั้งแต่เริ่มเปิดกรีดจนถึงอายุยาง 25 ปี และขอความอนุเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบริบทสวนยางพาราแต่ละรายแล้วทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีเงื่อนไข

2) ขั้นการประชุมเตรียมความพร้อมการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการประชุมชักซ้อมความเข้าใจในแผนการปฏิบัติงาน ประชุมศึกษาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ติดต่อประสานงานกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเพื่อตกลงวันเวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3) ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ โดยวิธีสัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์ เกษตรกรในพื้นที่จำนวน 625 ราย ทำการเสวนากลุ่มย่อยประมาณ 3-5 รายเน้นที่เจ้าหน้าที่ที่ดูแลในเขตพื้นที่ในแต่ละจังหวัดและผู้นำหรือประธานกลุ่มผู้ผลิตยางพาราแต่ละกลุ่มในแต่ละจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการตลาดตลอดจนข้อเสนอแนะ

4) ขั้นดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ และการจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิจัย ทำการตรวจสอบข้อมูล และความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล ทุกวันที่เก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วจากการศึกษาข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบความถูกต้องความเรียบร้อยแล้วโดยนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติที่ต้องการจัดทำตารางวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมายที่ได้จากการประมวลผลข้อมูล สรุปผลการวิจัยและทำรายงานการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่ต้องการ

3.7 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย (Duration of Research)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ.2558 ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงภาคสนาม เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน

ตารางที่ 3.2 แผนการดำเนินงานและขั้นตอนการวิจัย

	ปี2558				
ลำดับกิจกรรม	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.กำหนดหัวข้อปัญหาพิเศษ	↔				
2.ค้นคว้าและตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง		↔			
3.สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย			↔		
4.ส่งโครงร่างปัญหาพิเศษให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง				↔	
5.เสนอโครงร่างปัญหาพิเศษ				↔	
6.เก็บข้อมูลภาคสนาม					↔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล
(Findings and Results)

การศึกษาเรื่องต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 626 ชุด ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาทำการวิเคราะห์ ด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการผลิตยางพารา แหล่งจำหน่ายผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราประกอบไปด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.1)

(1) อายุ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 36.00 มีอายุ 31 – 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 21.00, ร้อยละ 19.00 และร้อยละ 15.00 มีอายุ 41 – 50 ปี, มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุน้อยกว่า 21 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 9.00 มีอายุมากกว่า 50 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 28.60 มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 22.90, ร้อยละ 17.10 มีอายุ 41 – 50 ปี, 31 – 40 ปี และมีอายุน้อยกว่า 21 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.90 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 45.70 มีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมามีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 22.90 มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุ 41 – 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 8.60 มีอายุน้อยกว่า 21 - 30 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 31.60 มีอายุ 21 – 30 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.30 และร้อยละ 15.80 มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุ 41 – 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 13.20 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 42.20 มีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 24.40, ร้อยละ 20.00 และร้อยละ 11.10 มีอายุ 21 – 30 ปี, มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.20 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 30.80 มีอายุ 31 – 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.60 และมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 17.90 มีอายุมากกว่า 50 ปี, มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุ 41 – 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 7.70 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 54.70 มีอายุ 41 – 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 17.30 และมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 12.00 มีอายุ 31 – 40 ปี, มีอายุน้อยกว่า 21 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.00 มีอายุ 21 – 30 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 38.90 ปี มีอายุ 31 - 41 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.90, ร้อยละ 12.50 และร้อยละ 11.10 มีอายุ 41 – 50 ปี, มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.60 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 37.80 มีอายุ 41 – 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 28.00, และร้อยละ 18.30 มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 15.90 มีอายุ 21 – 30 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 33.30 มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุ 41 – 50 ปี รองลงมาร้อยละ 21.60 และร้อยละ 7.80 มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.90 มีอายุน้อยกว่า 20 ปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 42.60 มีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 27.80, ร้อยละ 16.70 และร้อยละ 11.10 มีอายุ 41 – 50 ปี, มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุ 21 – 30 ปี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.90 มีอายุน้อยกว่า 21 ปี

(2) เพศ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 61.00 เป็นเพศหญิง
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ร้อยละ 62.90 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 55.30 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 62.20 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 79.50 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 52.00 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 59.70 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 51.20 เป็นเพศชาย
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 56.90 เป็นเพศชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ระดับการศึกษา

เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 37.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมา ร้อยละ 29.00, ร้อยละ 18.00 และร้อยละ 12.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.00 จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. และระดับปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ร้อยละ 37.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 28.60, ร้อยละ 17.10 และร้อยละ 11.40 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.70 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 54.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 22.90, ร้อยละ 11.40 และร้อยละ 8.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.90 จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส.

เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 34.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมา 28.90, ร้อยละ 18.40 และร้อยละ 13.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.60 จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับอื่น ๆ

เกษตรกรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 35.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นรองลงมา ร้อยละ 24.40, ร้อยละ 17.80 และร้อยละ 15.60 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสามกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.20 จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 28.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายรองลงมา ร้อยละ 23.10 และมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 20.50 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประถมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ และน้อยที่สุดร้อยละ 7.70 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 44.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายรองลงมา ร้อยละ 26.70, ร้อยละ 14.70, ร้อยละ 9.30 และร้อยละ 4.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ ปวช./ปวส. ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 38.90 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 37.50, ร้อยละ 9.70, ร้อยละ 6.90, ร้อยละ 4.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ ปวช./ปวส. ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.80 จบการศึกษาระดับอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 34.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมา ร้อยละ 31.70, ร้อยละ 18.30 และร้อยละ 12.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.70 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 33.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 31.40, ร้อยละ 19.60 และร้อยละ 7.80 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 3.90 จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. และระดับปริญญาตรี

เกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 42.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น รองลงมา ร้อยละ 33.30, ร้อยละ 14.80 และร้อยละ 5.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 1.90 จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. และระดับปริญญาตรี

(4) อาชีพหลัก

เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 63.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 36.00 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.00 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ร้อยละ 65.70 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 25.70, ร้อยละ 5.70 ประกอบอาชีพทำนา และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.90 ประกอบอาชีพทำสวน

เกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 77.10 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 20.00 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.90 ประกอบอาชีพทำสวน

เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 68.40 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 28.90 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.60 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

เกษตรกรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 77.80 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 22.20 ประกอบอาชีพทำนา

เกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 59.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 33.30 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.60 ประกอบอาชีพทำไร่ และประกอบอาชีพค้าขาย

เกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 62.70 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 34.70 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.80 ประกอบอาชีพทำสวน

เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 94.40 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมามีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.80 ประกอบอาชีพทำสวน และประกอบอาชีพทำนา

เกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 72.00 ปรกอาบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 24.40, ร้อยละ 2.40 ประกอบอาชีพทำนา และประกอบอาชีพทำไร่ ตามลำดับ น้อยที่สุด ร้อยละ 1.20 ประกอบอาชีพทำสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 96.10 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 3.90 ประกอบอาชีพทำนา

เกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 88.90 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รองลงมาร้อยละ 9.30 ประกอบอาชีพทำไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.90 ประกอบอาชีพทำนา

(5) อาชีพรอง

เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 39.80 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 38.70, ร้อยละ 12.90, ร้อยละ 5.40 และร้อยละ 2.20 ประกอบอาชีพทำสวน ประกอบอาชีพไร่ ประกอบอาชีพอื่น ๆ และประกอบอาชีพค้าขาย และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.10 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ร้อยละ 50.00 ประกอบอาชีพทำสวน รองลงมา ร้อยละ 35.70 และร้อยละ 10.70 ประกอบอาชีพทำนา และประกอบอาชีพทำไร่ ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.60 ประกอบอาชีพค้าขาย

เกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 68.80 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 21.90 และร้อยละ 6.30 ประกอบอาชีพทำสวน และประกอบอาชีพทำไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.10 ประกอบอาชีพค้าขาย

เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 54.10 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 29.70 ประกอบอาชีพทำสวน และน้อยที่สุด ร้อยละ 16.20 ประกอบอาชีพทำไร่

เกษตรกรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 56.50 ประกอบอาชีพทำสวน รองลงมา ร้อยละ 26.10 ประกอบอาชีพทำนา และน้อยที่สุด ร้อยละ 17.40 ประกอบอาชีพทำไร่

เกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 55.20 ประกอบอาชีพทำสวน รองลงมา ร้อยละ 20.00 และร้อยละ 17.20 ประกอบอาชีพทำนา และประกอบอาชีพทำไร่ ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 3.40 ประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพอื่น ๆ

เกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 45.50 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 40.90 และร้อยละ 9.10 ประกอบอาชีพทำสวน และประกอบอาชีพทำไร่ ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสามกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 1.50 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ประกอบอาชีพค้าขาย และประกอบอาชีพอื่น ๆ

เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 80.00 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 8.90, ร้อยละ 5.40 และร้อยละ 3.60 ประกอบอาชีพทำไร่ ประกอบอาชีพทำสวน และประกอบอาชีพค้าขาย ตามลำดับ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.80 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา

เกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 56.60 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 27.60, ร้อยละ 11.80 และร้อยละ 2.60 ประกอบอาชีพทำสวน ประกอบอาชีพทำไร่ และประกอบอาชีพค้าขาย และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.30 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 52.30 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 36.40 และร้อยละ 6.80 ประกอบอาชีพทำไร่ และประกอบอาชีพทำสวน ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 2.30 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ และประกอบอาชีพอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 56.80 ประกอบอาชีพทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 13.50 ร้อยละ 10.80 และมีสองกลุ่มเท่ากัน ร้อยละ 8.1 ประกอบอาชีพทำสวน ประกอบอาชีพอื่น ๆ ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และประกอบอาชีพค้าขาย และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.70 ประกอบอาชีพทำนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม	จังหวัดอุบลราชธานี (n = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (n = 35)	จังหวัดขอนแก่น (n = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (n = 38)	จังหวัดยโสธร (n = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (n = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (n = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (n = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (n = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (n = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (n = 54)
1. อายุ											
1.1 น้อยกว่า 21 ปี	15	1	0	5	1	3	94	4	0	2	1
1.2 21 - 30 ปี	19	10	3	12	11	7	3	9	13	11	6
1.3 31 - 40 ปี	36	6	8	10	9	12	13	28	23	17	9
1.4 41 - 50 ปี	21	8	8	6	19	7	41	23	31	17	15
1.5 มากกว่า 50 ปี	9	10	16	5	5	10	9	8	15	4	23
2. เพศ											
2.1 ชาย	39	22	21	21	28	31	39	43	42	29	32
2.2 หญิง	61	13	14	17	17	8	29	29	40	22	22
3. ระดับการศึกษา											
3.1 ประถมศึกษาตอนต้น	29	13	19	11	16	8	20	28	26	17	18
3.2 ประถมศึกษาตอนปลาย	37	10	8	13	8	11	33	27	28	10	23
3.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	12	6	3	7	7	8	7	5	10	4	8
3.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	18	2	4	11	11	9	11	7	15	16	3
3.5 ปวช. /ปวส.	2	0	1	1	1	0	3	3	0	2	1
3.6 ปริญญาตรี	2	4	0	1	1	3	1	0	3	2	1
3.7 สูงกว่าปริญญาตรี	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
3.8 อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)
4. นับถือศาสนา											
4.1 พุทธ	99	34	35	38	45	39	75	72	82	50	54
4.2 อิสลาม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 คริสต์	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
4.4 อื่น ๆ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. สถานภาพ											
5.1 โสด	13	0	4	3	3	6	2	6	2	0	2
5.2 สมรส	82	35	29	33	41	33	72	60	80	49	50
5.3 หย่าร้าง	2	0	0	1	1	0	0	3	0	1	1
5.4 หม้าย	3	0	2	1	0	0	1	3	0	1	1
6. อาชีหลัก											
6.1 ทำสวนยางพารา	63	23	27	26	35	23	47	68	59	49	48
6.2 ทำสวน	0	1	1	0	0	0	1	2	1	0	0
6.3 ทำนา	36	9	7	11	10	13	26	2	20	2	1
6.4 ทำไร่	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	5
6.5 เลี้ยงสัตว์	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.6 ค้าขาย	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
6.7 รับราชการรัฐวิสาหกิจ	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
6.8 อื่น ๆ	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)
7. อาชีรอง											
7.1 ทำสวนปาล์มน้ำมัน	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3
7.2 ทำสวน	36	14	7	11	13	16	27	3	21	3	5
7.3 ทำนา	37	10	22	20	6	6	30	45	43	23	1
7.4 ทำไร่	12	3	2	6	4	5	6	5	9	16	21
7.5 เลี้ยงสัตว์	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
7.6 ค้าขาย	2	1	1	0	0	1	1	2	2	0	3
7.7 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.8 อื่น ๆ	5	0	0	0	0	1	1	0	0	1	4

4.1.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราประกอบไปด้วย แรงงาน ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้ของครัวเรือน และรายจ่ายของครัวเรือน

(1) แรงงาน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ด้านแรงงาน แรงงานในครัวเรือน แรงงานจ้าง(ตารางที่ 4.2) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.82 คน เป็นเพศชาย 1.51 คน เป็นเพศหญิง 1.31 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.42 คน เป็นเพศชาย 1.32 คน เป็นหญิง 1.12 คน และทำงานอยู่นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 0.31 คน เป็นเพศชาย 0.16 คน เป็นหญิง 0.15 คน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.73 คน เป็นเพศชาย 0.50 คน เป็นหญิง 0.21 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 284.04 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 279.63 บาท

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 12.80 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 87.20

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 13.60 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 86.40

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 63.70 และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 36.30

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 15.50 รองลงมา บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 14.40 เปอร์เซ็นต์ และเป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 3.70 ตามลำดับ และน้อยที่สุด การอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 2.40

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยางร้อยละ 6.90 รองลงมา เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ร้อยละ 3.40 เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้องร้อยละ 3.00 เลือกจำนวนแรงงานกรีดร้อยละ 1.80 และความซื่อสัตย์และขยันทำงานร้อยละ 1.40 ตามลำดับ และน้อยที่สุด เลือกอายุต้นยางร้อยละ 0.20

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.11 คน เป็นเพศชาย 1.65 คน เป็นเพศหญิง 1.46 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.60 คน เป็นเพศชาย 1.38 คน เป็นหญิง 1.21 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.21 คน เป็นเพศชาย 0.11 คน เป็นหญิง 0.11 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างรวมเฉลี่ย 0.34 คน เป็นเพศชาย 0.27 คน เป็นหญิง 0.07 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 281.25 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 256.25 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 19.00 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 81.00 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 19.00 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 81.00

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตรร้อยละ 63.00 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรร้อยละ 37.00

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือร้อยละ 16.00 รองลงมาจำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อยร้อยละ 15.00 เป็นผู้สูงอายุร้อยละ 4.00 ตามลำดับ และน้อยที่สุด การอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 2.00

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด จำนวนแรงงานกรีด ร้อยละ 2.00 รองลงมา ฝีมือการกรีดยางร้อยละ 1.00 เลือกเงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ร้อยละ 1.00 ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน ร้อยละ 1.00 และอายุต้นยาง 1.00 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.80 คน เป็นเพศชาย 1.63 คน เป็นเพศหญิง 1.17 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.49 คน เป็นเพศชาย 1.54 คน เป็นหญิง 0.94 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.31 คน เป็นเพศชาย 0.14 คน เป็นหญิง 0.14 คน

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.97 คน เป็นเพศชาย 0.71 คน เป็นหญิง 0.26 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 287.50 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 265.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 8.60 ไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 91.40 และไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 5.70 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือนร้อยละ 94.30

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตรร้อยละ 31.40 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรร้อยละ 68.60

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 25.70 และบุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือร้อยละ 25.70 รองลงมา เป็นผู้สูงอายุร้อยละ 8.60 และการอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่นร้อยละ 8.60 ตามลำดับ

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด เลือกฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 11.40 รองลงมา จำนวนแรงงานกรีด ร้อยละ 2.90 และเลือกเป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 2.90 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.71 คน เป็นเพศชาย 1.40 คน เป็นเพศหญิง 1.34 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.09 คน เป็นเพศชาย 1.11 คน เป็นหญิง 1.10 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.57 คน เป็นเพศชาย 0.26 คน เป็นหญิง 0.34 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.34 คน เป็นเพศชาย 0.23 คน เป็นหญิง 0.11 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 300.00 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 310.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนเลือกไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 2.90 และเลือกไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 97.10 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 17.10 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 82.90

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 68.60 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 31.40

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 22.90 รองลงมา บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 5.70 และน้อยที่สุด เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 2.90

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยางร้อยละ 5.70 และเงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ร้อยละ 5.70 รองลงมา เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้องร้อยละ 2.90

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.95 คน เป็นเพศชาย 1.55 คน เป็นเพศหญิง 1.39 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.76 คน เป็นเพศชาย 1.45 คน เป็นหญิง 1.32 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.18 คน เป็นเพศชาย 0.11 คน เป็นหญิง 0.08 คน

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.45 คน เป็นเพศชาย 0.26 คน เป็นหญิง 0.18 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 291.67 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 200.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 7.90 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยางร้อยละ 92.10 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 21.10 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 78.90

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 60.50 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 39.50

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 23.70 รองลงมา บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 13.20 และน้อยที่สุด เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 2.60

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยางร้อยละ 7.90 เปอร์เซ็นต์ จำนวนแรงงานกรีด ร้อยละ 7.90 และเป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 7.90 ตามลำดับ และน้อยที่สุด เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ ร้อยละ 2.60 และความซื่อสัตย์และขยันทำงาน ร้อยละ 2.60

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.53 คน เป็นเพศชาย 1.47 คน เป็นเพศหญิง 1.04 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.98 คน เป็นเพศชาย 1.22 คน เป็นหญิง 0.84 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.51 คน เป็นเพศชาย 0.27 คน เป็นหญิง 0.22 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.38 คน เป็นเพศชาย 0.29 คน เป็นหญิง 0.09 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 280.00 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 300.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 20.00 และเลือกไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 80.00 และไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 26.70 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 73.30

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 68.90 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 31.10

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 15.60 และบุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 15.60

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยาง 11.10 รองลงมา เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 4.40 และน้อยที่สุด เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ ร้อยละ 2.20 และความซื่อสัตย์และขยันทำงาน ร้อยละ 2.20

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.59 คน เป็นเพศชาย 1.41 คน เป็นเพศหญิง 1.21 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.03 คน เป็นเพศชาย 1.03 คน เป็นหญิง 0.92 คน และทำงานอยู่นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 0.26 คน เป็นเพศชาย 0.15 คน เป็นหญิง 0.13 คน

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 1.46 คน เป็นเพศชาย 0.31 คน เป็นหญิง 0.79 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 300.00 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 300.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 12.80 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 87.20 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 12.80 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 87.20

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 74.40 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 25.60

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 15.40 รองลงมา จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 10.30

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 5.10 รองลงมา ฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 2.60

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.99 คน เป็นเพศชาย 1.67 คน เป็นเพศหญิง 1.33 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.44 คน เป็นเพศชาย 1.36 คน เป็นหญิง 1.11 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.47 คน เป็นเพศชาย 0.28 คน เป็นหญิง 0.20 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.47 คน เป็นเพศชาย 0.40 คน เป็นหญิง 0.09 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 283.33 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 284.78 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนเลือกไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 14.70 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 85.30 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 9.30 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 90.70

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 77.30 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 22.70

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 15.40 รองลงมา จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 10.30

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 4.00 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน ร้อยละ 2.70 และเป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 2.70 และน้อยที่สุด เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ ร้อยละ 1.30

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.78 คน เป็นเพศชาย 1.53 คน เป็นเพศหญิง 1.29 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.58 คน เป็นเพศชาย 1.47 คน เป็นหญิง 1.21 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.15 คน เป็นเพศชาย 0.06 คน เป็นหญิง 0.08 คน

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.51 คน เป็นเพศชาย 0.33 คน เป็นหญิง 0.25 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 300.00บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 283.33 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 16.70และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 83.30 และไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 6.90 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 93.10

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 65.30 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 34.70

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 16.70 รองลงมา บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 12.50 และการอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 8.00 และน้อยที่สุด เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 2.80

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด จำนวนแรงงานกรีด 8.30 รองลงมา ฝีมือการกรีดยาง 5.60 เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ 5.60 และความซื่อสัตย์และขยันทำงาน 1.40 ตามลำดับ และน้อยที่สุด เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 2.80

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.78 คน เป็นเพศชาย 1.47 คน เป็นเพศหญิง 1.37 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.59 คน เป็นเพศชาย 1.35 คน เป็นหญิง 1.26 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.22 คน เป็นเพศชาย 0.12 คน เป็นหญิง 0.10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 1.05 คน เป็นเพศชาย 0.98 คน เป็นหญิง 0.07 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 275.00 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 281.58 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 17.10 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 82.90 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 12.20 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 87.80

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 37.80 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 62.20

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 28.00 รองลงมา จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 23.20 และเป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 7.30 และน้อยที่สุด การอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 3.70

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 7.30 รองลงมา เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ ร้อยละ 4.90 และน้อยที่สุด เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้องร้อยละ 2.40

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.67 คน เป็นเพศชาย 1.29 คน เป็นเพศหญิง 1.37 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.27 คน เป็นเพศชาย 1.20 คน เป็นหญิง 1.16 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.29 คน เป็นเพศชาย 0.14 คน เป็นหญิง 0.16 คน

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.51 คน เป็นเพศชาย 0.27 คน เป็นหญิง 0.24 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 283.33 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 300.00 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 5.90 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 94.10 และไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 13.70 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 86.30

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 84.30 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 15.70

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 7.80 รองลงมา บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 3.90 และน้อยที่สุด เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 2.00 และการอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 2.00

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 5.90 และเงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์ ร้อยละ 2.00

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.69 คน เป็นเพศชาย 1.43 คน เป็นเพศหญิง 1.20 คน โดยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.30 คน เป็นเพศชาย 1.24 คน เป็นหญิง 1.06 คน และทำงานอยู่นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 0.43 คน เป็นเพศชาย 0.22 คน เป็นหญิง 0.16 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 1.83 คน เป็นเพศชาย 1.35 คน เป็นหญิง 0.48 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 283.33 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 290.80 บาท

มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 0.00 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 100.00 ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 7.40 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 92.60

จำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 72.20 และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 27.80

สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอมากที่สุด บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ ร้อยละ 9.30 และการอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น ร้อยละ 9.30 รองลงมา จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 7.40 และน้อยที่สุด เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ 1.90

ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีดมากที่สุด ฝีมือการกรีดยาง ร้อยละ 14.80 รองลงมา ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน ร้อยละ 9.10 และน้อยที่สุด เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 3.70

(2) รายได้ของครัวเรือน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 199,751.42 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 167,246.47บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 126,057.23 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 67,859.29 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 160,474.00 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 126,534.00 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 110,773.81 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 50,500.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 207,131.43 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย178,411.43 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 132,957.58 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 58,885.71 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 134,628.57 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 132,171.43 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 86,833.33 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 37,666.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 123,421.05 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 105,052.63 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 74,131.58 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 59,000.00 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 212,147.56 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 159,711.11 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 84,234.38 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 95,368.89 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 190,394.87 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 145,333.33 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 86,857.14 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 45,226.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 199,354.00 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 185,578.00 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 128,283.11 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 52,375.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน 262,861.11 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 206,833.33 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 185,444.44 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 10,011.11 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 221,256.10 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 181,609.76 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 181,609.76 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 93,133.33 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 140,274.51 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 124,011.76 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 72,772.92 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 43,370.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 299,977.78 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 270,525.49 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 191,883.33 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 101,100.00 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) รายจ่ายของครัวเรือน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 154,592.48 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 91,656.05 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 61,344.68 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 34,053.99 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 118,830.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,980.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 46,386.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 26,026.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 164,226.29 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,980.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 60483.43 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,457.14 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 110,628.57 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 55,171.43 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 50,428.57 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 31,054.29 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 100,873.68 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 43,921.05 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 49,847.37 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 29,815.79 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 177,994.76 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 107,948.18 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 55,260.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 26,811.11 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 167,350.26 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 107,205.13 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 64,087.18 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 25,728.21 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 163,712.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 122,933.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 73,552.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 28,844.00 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 186,225.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 105,256.94 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 72,912.50 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 56,798.61 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 157,650.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 95,292.68 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 71,197.56 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,282.93 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 119,156.86 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 62,333.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 56,192.16 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 30,666.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 226,137.96 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 115,048.15 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 65,293.52 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,414.81 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
1. แรงงานครัวเรือน												
1.1 แรงงานรวม(เฉลี่ย)	3.11	2.80	2.71	2.95	2.53	2.59	2.99	2.78	2.78	2.67	2.69	2.82
(1) ชาย(เฉลี่ย)	1.65	1.63	1.40	1.55	1.47	1.41	1.67	1.53	1.47	1.29	1.43	1.51
(2) หญิง(เฉลี่ย)	1.46	1.17	1.34	1.39	1.04	1.21	1.33	1.29	1.37	1.37	1.20	1.31
1.2 แรงงานในภาคเกษตร (เฉลี่ย)	2.60	2.49	2.09	2.76	1.98	2.03	2.44	2.58	2.59	2.27	2.30	2.42
(1) ชาย(เฉลี่ย)	1.38	1.54	1.11	1.45	1.22	1.03	1.36	1.47	1.35	1.20	1.24	1.32
(2) หญิง(เฉลี่ย)	1.21	0.94	1.00	1.32	0.84	0.92	1.11	1.21	1.26	1.16	1.06	1.12
1.3 แรงงานนอกภาคเกษตร(เฉลี่ย)	0.21	0.31	0.57	0.18	0.51	0.26	0.47	0.15	0.22	0.29	0.43	0.31
(1) ชาย(เฉลี่ย)	0.11	0.14	0.26	0.11	0.27	0.15	0.28	0.06	0.12	0.14	0.22	0.16
(2) หญิง(เฉลี่ย)	0.11	0.14	0.34	0.08	0.22	0.13	0.20	0.08	0.10	0.16	0.16	0.15
2. แรงงานจ้าง												
2.1 แรงงานจ้างรวม (เฉลี่ย)	0.34	0.97	0.34	0.45	0.38	1.46	0.47	0.51	1.05	0.51	1.83	0.73
(1) ชาย(เฉลี่ย)	0.27	0.71	0.23	0.26	0.29	0.31	0.40	0.33	0.98	0.27	1.35	0.50
(2) หญิง(เฉลี่ย)	0.07	0.26	0.11	0.18	0.09	0.79	0.09	0.25	0.07	0.24	0.48	0.21

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
2.2 ประเภทของแรงงาน												
(1) อัตราจ้างแรงงานประจำ(เฉลี่ย)	281.25	287.50	300.00	291.67	280.00	300.00	283.33	300.00	275.00	283.33	283.33	284.04
(2) อัตราจ้างแรงงานชั่วคราว (เฉลี่ย)	256.25	265.00	310.00	200.00	300.00	300.00	284.78	283.33	281.58	300.00	290.80	279.63
2.3 ครัวเรือนมีแรงงานที่ไปรับจ้างกรีดยางนอกครัวเรือน												
(1) มี(ร้อยละ)	19.00	8.60	2.90	7.90	20.00	12.80	14.70	16.70	17.10	5.90	0.00	12.80
(2) มีกี่คน(เฉลี่ย)	0.39	0.14	0.03	0.18	0.31	0.23	0.17	0.32	0.28	0.12	0.00	0.22
(3) ไม่มี(ร้อยละ)	81.00	91.40	97.10	92.1	80.00	87.20	85.30	83.30	82.90	94.10	100.00	87.20
2.4 ครัวเรือนมีแรงงานที่ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน												
(1) มี(ร้อยละ)	19.00	5.70	17.10	21.10	26.70	12.80	9.30	6.90	12.20	13.70	7.40	13.60
(2) มีกี่คน(เฉลี่ย)	0.34	0.11	0.23	0.32	0.42	0.31	0.15	0.10	0.18	0.25	0.13	0.23
(3) ไม่มี(ร้อยละ)	81.00	94.30	82.90	78.90	73.30	87.20	90.70	93.10	87.80	86.30	92.60	86.40

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
2.5 จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิต												
(1) ไม่พอเพียง	63.00	31.40	68.60	60.50	68.90	74.40	77.30	65.30	37.80	84.30	72.20	63.70
(2) พอเพียง	37.00	68.60	31.40	39.50	31.10	25.60	22.70	34.70	62.20	15.70	27.80	36.30
2.6 สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอ												
(1) จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย (ร้อยละ)	15.00	25.70	22.90	23.70	15.60	10.30	10.30	16.70	23.20	7.80	7.40	15.50
(2) บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ (ร้อยละ)	16.00	25.70	5.70	13.20	15.60	15.40	15.40	12.50	28.00	3.90	9.30	14.40
(3) เป็นผู้สูงอายุ (ร้อยละ)	4.00	8.60	2.90	2.60	0.00	0.00	0.00	2.80	7.30	2.00	1.90	3.70
(4) แรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น (ร้อยละ)	2.00	8.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.00	3.70	2.00	9.30	2.40

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
2.7 ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกแรงงานจ้างกรีด												
(1) ฝีมือการกรีดยาง	1.00	11.4	5.70	7.90	11.10	2.60	4.00	5.60	7.30	5.90	14.80	6.90
(2) เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์	1.00	0.00	5.70	2.60	2.20	0.00	1.30	5.60	4.90	2.00	0.00	3.40
(3) ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน	1.00	0.00	0.00	2.60	2.20	0.00	2.70	1.40	0.00	0.00	9.10	1.40
(4) จำนวนแรงงานกรีด	2.00	2.90	0.00	7.90	0.00	0.00	0.00	8.30	0.00	0.00	0.00	1.80
(5) เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง	0.00	2.90	2.90	7.90	4.40	5.10	2.70	2.80	2.40	0.00	3.70	3.00
(6) อายุต้นยาง	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.20
(7) สภาพพื้นที่สวนยาง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
3. รายได้(เฉลี่ย) บาท/ปี												
3.1 รายได้รวมของครัวเรือน	160,474.00	207,131.43	134,628.57	123,421.05	212,147.56	190394.87	199,354.00	262,861.11	221,256.10	140,274.51	299,977.78	199,751.42
3.2 รายได้รวมจากภาคเกษตร	126,534.00	178,411.43	132,171.43	105,052.63	159,711.11	145333.33	185,578.00	206,833.33	181,609.76	124,011.76	270,525.49	167,246.47
3.3 รายได้จากสวนยางพารา	110,773.81	132,957.58	86,833.33	74,131.58	84,234.38	86857.14	128,283.11	185,444.44	161,249.86	72,772.92	191,883.33	126,057.23
3.4 รายได้รวมจากนอกภาคเกษตร	50,500.00	58,885.71	37,666.67	59,000.00	95,368.89	45226.67	52,375.00	10,011.11	93,133.33	43,370.00	101,100.00	67,859.29

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

N = 626

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
4. รายจ่าย(เฉลี่ย) บาท/ปี												
4.1 รายจ่ายรวมของครัวเรือน	118,830.00	164,226.29	110,628.57	100,873.68	177,994.76	167,350.26	163,712.00	186,225.00	157,650.00	119,156.86	226,137.96	154,592.48
4.2 รายจ่ายรวมจากภาคเกษตร	46,386.00	60,483.43	50,428.57	49,847.37	55,260.00	64,087.18	73,552.00	72,912.50	71,197.56	5,6192.16	65,293.52	61,344.68
4.3 รายจ่ายจากสวนยางพารา	26,026.00	38,457.14	31,054.29	29,815.79	26,811.11	25,728.21	28,844.00	56,798.61	38,282.93	30,666.67	38,414.81	34,053.99
4.4 รายจ่ายรวมจากนอกภาคเกษตร	69,980.00	106,740.57	55,171.43	43,921.05	107,948.18	107,205.13	122,933.33	105,256.94	95,292.68	62,333.33	115,048.15	91,656.05

4.2 ข้อมูลการผลิตยางพารา

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดอุบลราชธานี กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 72.35 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 224.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 256.25 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,359.78 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,100.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 224.56 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 192.43 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 281.25 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดอำนาเจริญ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 63.97 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 231.43 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 265.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,224.02 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,038.04 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 234.50 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 179.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 287.50 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดขอนแก่น กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 73.60 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 247.15 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 310.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,160.83 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,101.02 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 235.70 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 250.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 310.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดร้อยเอ็ด กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 101.76 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 230.61 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 200.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,339.52 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,094.28 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 270.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 277.03 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 291.67 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดยโสธร กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 102.98 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 268.05 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 280.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,339.52 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,074.60 บาทต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 200.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 191.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดมุกดาหาร กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 77.25 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 235.45 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 300.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,213.50 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 998.71 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 213.32 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 178.50 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 105.04 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 198.37 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,579.88 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,012.91 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 256.48 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 203.35 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 284.78 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดศรีสะเกษ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 82.53 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 228.44 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,637.58 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 224.43 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 175.88 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 72.40 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 245.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 275.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,076.23 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 987.25 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 200.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 208.59 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 281.58 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดกาฬสินธุ์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 90.12 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 246.55 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,579.88 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,100.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 202.89 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 216.15 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 74.30 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 224.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,435.74 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,087 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 242.47 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 226.87 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 290.80 บาทต่อไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ด้านการผลิตยางพารา

N = 626

การผลิตยางพารา	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)
1. การปลูกยางพารา ช่วงอายุ 0-1 ปี (หน่วย:บาทต่อไร่)											
1.1 ค่าเตรียมพื้นที่ บาทต่อไร่	72.35	63.97	73.60	101.76	112.98	77.25	105.04	82.53	72.40	90.12	74.30
1.2 ค่าปุ๋ย	224.04	231.43	247.15	230.61	268.05	235.45	198.37	228.44	245.04	246.55	224.04
1.3 ค่าแรงงาน	256.25	265.00	310.00	200.00	280.00	300.00	283.33	283.33	275.00	283.33	283.33
1.4 ค่าวัสดุปลูก	1359.78	1224.02	1160.83	1423.52	1339.52	1213.50	1579.88	1637.58	1076.23	1579.88	1435.74
2. การจัดสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2 ปี ถึงเปิดกรีด (หน่วย:บาทต่อไร่)											
2.1 ค่าปุ๋ย บาทต่อกระสอบ	1100.00	1038.04	1101.02	1094.28	1074.60	998.71	1012.91	1000.00	987.25	1100.00	1087.54
2.2 ค่าการป้องกันกำจัดโรค	224.56	234.50	235.70	270.00	200.00	213.32	256.48	224.43	200.00	202.89	242.47
2.3 ค่าการกำจัดวัชพืช	192.43	179.00	250.00	277.03	191.00	178.50	203.35	175.88	208.59	216.15	226.87
3. การกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบัน (หน่วย:บาทต่อไร่)											
3.1 ค่าแรงงานกรีดและเก็บผลผลิต	281.25	287.50	310.00	291.67	300.00	300.00	284.78	300.00	281.58	300.00	290.80

4.3 แหล่งจำหน่ายผลผลิต

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรจำหน่ายที่กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาคือพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.60 และน้อยที่สุดคือจำหน่ายที่โรงงานคิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โรงงาน พบในจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดบุรีรัมย์เท่านั้น โดยในจังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60 และรองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก พบในจังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.70 รองลงมาคือจังหวัดมุกดาหาร คิดเป็นร้อยละ 84.60 และน้อยที่สุดคือจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า พ่อค้าคนกลาง พบในจังหวัดยโสธรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.10 รองลงมาคือจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยล่ะ 29.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดมุกดาหาร คิดเป็นร้อยล่ะ 5.10 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ร้านรับซื้อในท้องถิ่น พบใน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดยโสธร จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.60 รองลงมาคือจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 18.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จุดขายน้ำยาง พบใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดนครราชสีมา มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.70 รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 4.9 และน้อยที่สุดคือจังหวัดศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แหล่งจำหน่ายอื่น ๆ พบใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจังหวัดยโสธร มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.40 รองลงมาคือจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 2.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดสุรินทร์คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ด้านแหล่งจำหน่ายผลผลิตยางพารา

จังหวัด	โรงงาน	กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก	พ่อค้าคนกลาง	ร้านรับซื้อในท้องถิ่น	จุดขายน้ำยาง	อื่นๆ
อุบลราชธานี (n = 100)	0.0	37.0	29.0	18.0	0.0	0.0
อำนาจเจริญ (n = 35)	0.0	62.9	25.7	5.7	0.0	0.0
ของแก่น (n = 35)	0.0	65.7	5.7	0.0	0.0	0.0
ร้อยเอ็ด (n = 38)	2.6	94.7	2.6	0.0	0.0	0.0
ยโสธร (n = 45)	0.0	24.4	31.1	11.1	0.0	4.4
มุกดาหาร (n = 39)	0.0	84.6	5.1	0.0	0.0	0.0
สุรินทร์ (n = 75)	0.0	76.0	18.7	2.7	0.0	1.3
ศรีสะเกษ (n = 72)	0.0	38.9	27.8	30.6	1.4	1.4
บุรีรัมย์ (n = 82)	1.2	58.5	14.6	4.9	4.9	0.0
กาฬสินธุ์ (n = 51)	0.0	62.7	15.7	11.8	2.0	2.0
นครราชสีมา (n = 54)	0.0	18.5	22.2	9.3	16.7	0.0
รวมเฉลี่ย (n =626)	0.3	53.8	19.6	10.2	2.4	0.8

4.4 ราคายางพารา (บาท/กิโลกรัม)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเฉลี่ยราคาผลผลิตรูปแบบยางแผ่นดิบเฉลี่ยรวม 11 จังหวัด เกษตรกรขายได้ เท่ากับ 48.63 บาทต่อกิโลกรัม รูปแบบผลผลิตน้ำยางสดเท่ากับ 45.71 บาทต่อกิโลกรัม และรูปแบบผลผลิตยางก้อนถ้วย อยู่ที่ 24.05 บาทต่อกิโลกรัม ดังตารางที่ 4.3

(1) ราคาน้ำยางสด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตน้ำยางสด มีการผลิตในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ราคาเฉลี่ยผลผลิตรูปแบบน้ำยางสดที่เกษตรกรขายได้เท่ากับ 46.54 บาทต่อกิโลกรัม และจังหวัดนครราชสีมาเท่ากับ 35.00 บาทต่อกิโลกรัม

(2) ราคายางแผ่นดิบ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตยางแผ่นดิบ มีการผลิตใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยราคาผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในจังหวัดอุบลราชธานีสูงที่สุด เท่ากับ 51.21 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือจังหวัดอำนาจเจริญเท่ากับ 48.00 บาทต่อกิโลกรัม และน้อยที่สุดคือจังหวัดร้อยเอ็ด เท่ากับ 44.50 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ราคายางก้อนถ้วย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตยางก้อนถ้วย มีการผลิตใน 11 จังหวัด โดยราคาผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในจังหวัดมุกดาหารสูงที่สุด เท่ากับ 27.88 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือจังหวัดยโสธร เท่ากับ 26.79 บาทต่อกิโลกรัม และน้อยที่สุดคือจังหวัดขอนแก่นเท่ากับ 21.33 บาทต่อกิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ราคาผลผลิตยางพารา

N = 626

ข้อมูลการจัดการผลิตผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ	จังหวัดอุบลราชธานี (N = 100)	จังหวัดอำนาจเจริญ (N = 35)	จังหวัดขอนแก่น (N = 35)	จังหวัดร้อยเอ็ด (N = 38)	จังหวัดยโสธร (N = 45)	จังหวัดมุกดาหาร (N = 39)	จังหวัดสุรินทร์ (N = 75)	จังหวัดศรีสะเกษ (N = 72)	จังหวัดบุรีรัมย์ (N = 82)	จังหวัดกาฬสินธุ์ (N = 51)	จังหวัดนครราชสีมา (N = 54)	รวมเฉลี่ย
1. ราคาผลผลิตยางพารา(เฉลี่ย) (บาท/กิโลกรัม)	51.21	48.00	-	44.50	-	-	-	-	47.60	-	47.98	48.63
1.1 ยางแผ่นดิบ	-	-	-	-	-	-	-	-	46.54	-	35.00	45.71
1.2 น้ำยางสด	22.97	24.51	21.33	26.14	26.79	27.88	24.12	22.82	23.67	22.52	24.39	24.05
1.3 ยางก้อนถ้วย												

4.5 วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัญหาใหญ่ของเกษตรกรชาวสวนยางราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ไปเป็นไปตามความต้องการ ซึ่งราคาผลผลิตที่ได้รับไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิตยางพารา และไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นที่ทราบกันดีว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรชาวสวนยางพาราไทยค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ต้นทุน แรงงาน และต้นทุนปัจจัยการผลิต เช่นปุ๋ย เป็นต้น โดยเฉพาะพบว่าต้นทุนแรงงานในการผลิตยางมีสัดส่วนต้นทุนสูงมากกว่าร้อยละ 50 การที่ต้นทุนการผลิตสูงในปัจจุบันประกอบกับราคายางพาราต่ำส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย เกษตรกรส่วนใหญ่จึงมีความต้องการที่อยากจะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเรื่องราคายางพารา ราคาที่เกษตรกรได้รับเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราต่อมาเนื่องจากราคายางพาราต่ำและมีความไม่แน่นอน ซึ่งการที่ราคายางพาราตกต่ำเกิดขึ้นจากหลายปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และภูมิอากาศ ปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้น พบว่าในปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาราคายางตกต่ำทั้งประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
(Conclusions and Recommendations)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสำรวจสวนยางพารา และการเสวนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 626 ตัวอย่าง ประกอบไปด้วย เกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ 2 ส่วนคือ ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และข้อมูลการผลิตยางพารา แหล่งจำหน่ายผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.00 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 61.00 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 37.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 99.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 35.

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.60 มีอายุ 21 – 30 ปี และมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 62.90 เป็นเพศชาย ร้อยละ 37.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 97.10 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 25.70

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.70 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 28.60

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ดส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.60 มีอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 55.30 เป็นเพศชาย ร้อยละ 34.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 34.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดยโสธรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.20 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 62.20 เป็นเพศชาย ร้อยละ 35.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 33.30

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดมุกดาหารส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.80 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 79.50 เป็นเพศชาย ร้อยละ 28.20 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 43.60

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.70 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 52.00 เป็นเพศชาย ร้อยละ 44.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 33.30

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.90 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 59.70 เป็นเพศชาย ร้อยละ 38.90 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 29.20

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.80 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 51.20 เป็นเพศชาย ร้อยละ 34.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 24.40

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.30 มีอายุ 31 – 40 ปี และมีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 56.90 เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 98.00 ปี ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 39.20

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.60 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 59.30 เป็นเพศชาย ร้อยละ 42.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาต้น ร้อยละ 100.00 ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 37.00

5.1.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.82 คน เป็นเพศชาย 1.51 คน เป็นเพศหญิง 1.31 คน โดยทำงานอยู่ในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.42 คน เป็นเพศชาย 1.32 คน เป็นหญิง 1.12 คน และทำงานอยู่นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 0.31 คน เป็นเพศชาย 0.16 คน เป็นหญิง 0.15 คน มีแรงงานจ้างทั้งหมดเฉลี่ย 0.73 คน เป็นเพศชาย 0.50 คน เป็นหญิง 0.21 คน มีอัตราค่าจ้างประจำเฉลี่ย 284.04 บาท มีอัตราค่าจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 279.63 บาท มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 12.80 และไม่ได้ไปรับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 87.20 มีสมาชิกในครัวเรือนไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 13.60 และไม่ได้ไปรับจ้างทำการเกษตรอื่น ๆ นอกครัวเรือน ร้อยละ 86.40 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเพียงพอต่อการทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตร ร้อยละ 63.70 และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ร้อยละ 36.30 สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอ จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ร้อยละ 15.50 ปัจจัยที่เลือกแรงงานจ้างกรีด ฝีมือการกรีดยางร้อยละ 6.90 มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 199,751.42 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 167,246.47 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 126,057.23 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 67,859.29 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 154,592.48 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 91,656.05 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคเกษตรเฉลี่ย 61,344.68 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 34,053.99 บาทต่อปี

5.1.3 ข้อมูลการผลิตยางพารา แหล่งจำหน่ายผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ

ผลจากการศึกษาพบว่า 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในกิจกรรมการปลูกยางพารา พบว่าค่าเตรียมพื้นที่อยู่ระหว่าง 69.97-112.98 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยมีรองหลุมราคาตั้งแต่ 224.04 - 247.15 บาทต่อกระสอบ ราคาค่าวัสดุปลูก 1,076.23-1,637.58 บาทต่อไร่ ค่าแรงงานการจ้างอยู่ระหว่าง 200.00-310.00 บาทต่อไร่ ราคาปัจจัยการผลิตอย่างปุ๋ยมีราคาตั้งแต่ 987.25-1,102.02 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเอยู่ที่ 200.00-270.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคา 175.88-277.03 บาทต่อไร่

แหล่งจำหน่ายผลผลิตเกษตรกรจำหน่ายที่กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิกร้อยละ 53.80 พ่อค้าคนกลางร้อยละ 19.60 ร้านรับซื้อในท้องถิ่นร้อยละ 10.2 จดขายน้ำยางร้อยละ 2.4 และจำหน่ายที่โรงงานร้อยละ 0.30

ค่าเฉลี่ยราคาผลผลิตรูปแบบยางแผ่นดิบเฉลี่ยรวม 11 จังหวัด เกษตรกรขายได้เท่ากับ 48.63 บาทต่อกิโลกรัม รูปแบบผลผลิตน้ำยางสดเท่ากับ 45.71 บาทต่อกิโลกรัม และรูปแบบผลผลิตยางก้อนถ้วยอยู่ที่ 24.05 บาทต่อกิโลกรัม

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัยต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร ปัญหาที่สำคัญคือเรื่องของราคาผลผลิตยางพาราที่ตกต่ำและไม่แน่นอน ราคาผลผลิตยางพาราที่ตกต่ำไม่พอต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกษตรกรต้องขาดทุน และมีรายได้ลดลง อีกทั้งเรื่องของราคาปุ๋ยที่มีราคาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับปัญหาในเรื่องของการกู้ยืมต้องมีหนี้สิน และความยากจน ปัญหาที่พบต่อมาคือเรื่องที่ดิน เกษตรกรชาวสวนยางบางส่วนไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โฉนดที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีความไม่มั่นคง กังวลในเรื่องที่ดินทำมาหากิน และเกษตรกอยากให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่เข้ามาให้ความรู้ ส่งเสริมเกี่ยวกับโรคของยางพาราและวิธีป้องกันต่าง ซึ่งปัญหาทั้งหมดเกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตยางพารา เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรมีในการผลิตยางพาราอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตยางพาราและเพิ่มกำไรให้กับเกษตรกรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กนกพร ภาคีฉาย และคณะ. 2556. **การใช้เทคโนโลยีในการจัดการฟาร์มสวนยางพาราขนาดเล็กระหว่างเขตนิเวศยางพารา**. ว. เกษตรศาสตร์ (สังคม)ปีที่ 34 : 195 - 209 (2556)

กรมพัฒนาที่ดิน. 2548. **ยางพารา**. กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พืชไร่ สำนักวิจัยและการพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **ยางพารา**. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กิ่งกนก พิทยานุคุณ, สุนทรี จรูญ, และ รวีวัลย์ ภิยพนากุล. 2548. **การบัญชีต้นทุน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาญโชติ ชมพูนุท. 2555. แรงงาน.[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: https://www.gotoknow.org/posts/504753

ชื่นฤดู พิบูลย์. 2549. **การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยางพาราระหว่างการผลิตและการจำหน่ายเป็นน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. ชลบุรี: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยบูรพา.

บัญชา สมบูรณ์สุข และคณะ. 2554. **การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอาชีพและการจัดการทรัพยากรของเกษตรกรชาวสวนยางพาราขนาดเล็ก**. ว. เกษตรศาสตร์ (สังคม) ปีที่ 32(1):29-40.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2547. **การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10-12**.

พิศมัย จันทุมา. 2551. ผลกระทบต่อผลผลิตเมื่อเปิดกรีดต้นยางที่มีขนาดต่ำกว่ามาตรฐาน. ว. ยางพารา. 29: 32-47.

รติพร มีชัย. 2552. **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกยางพาราในพื้นที่ ตำบลชำ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2550. **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 2**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิรุณสิริ ใจมา. 2553. **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ สาธารณสุขและประเมินผล. 2554. **ต้นทุน**. ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขและประเมินผล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันวิจัยยาง. 2555. **ข้อมูลวิชาการยางพารา 2555**. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2556. **รายงานสรุปผลงานวิจัยและพัฒนายางพารา**. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ส่วนเศรษฐกิจการยาง สถาบันวิจัยยาง. 2547. **การวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกยางพาราของเกษตรกร ปี 2547**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย. 2556. **ข้อมูลเพื่อการวางแผนสินค้าเกษตรของจังหวัด**. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย เอกสารเลขที่ 8/2556.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2554. **ยุทธศาสตร์การวิจัย (2555-2559):ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2556. **คำนิยาม ข้อมูลสถิติการเกษตร.** ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอกสารวิชาการเลขที่ 417.

หาญพล จันทร์สูงเนิน. 2554. **ต้นทุนและผลิตภาพแรงงานในการปลูกยางพาราในจังหวัดสุรินทร์.** สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
หนังสือตอบรับบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการ ระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

ชื่อโครงการ : โครงการสำรวจผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

สำหรับภาค.....เลขที่สงเคราะห์.....

ที่อยู่ที่ตั้งสวน.....

ชื่อ - สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....(ต้องเจ้าของสวนยางหรือทำสวนยางนี้)

วันที่สัมภาษณ์.....ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์.....ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางพารา

ลักษณะพื้นฐานทางสังคม

1. อายุ.....ปี
2. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
3. ระดับการศึกษา ( ) ประถมศึกษาตอนต้น ( ) ประถมศึกษาตอนปลาย
( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) ปวช./ปวส.
( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
4. นับถือศาสนา ( ) พุทธ ( ) อิสลาม ( ) คริสต์ ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
5. สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่า ( ) หม้าย
6. อาชีพหลัก ( ) ทำสวนยางพารา ( ) ทำสวน (ระบุ)..... ( ) ทำนา
( ) ทำไร่ (ระบุ)..... ( ) เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... ( ) ค้าขาย
( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
7. อาชีพรอง ( ) ทำสวนปาล์มน้ำมัน ( ) ทำสวน (ระบุ)..... ( ) ทำนา
( ) ทำไร่ (ระบุ)..... ( ) เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... ( ) ค้าขาย
( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
8. ประสบการณ์การทำเกษตร.....ปี
9. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

ชาย.....คน อายุคนที่ 1.....ปี อายุคนที่ 2.....ปี อายุคนที่ 3.....ปี

หญิง.....คน อายุคนที่ 1.....ปี อายุคนที่ 2.....ปี อายุคนที่ 3.....ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การเป็นสมาชิกกลุ่ม ( ) กลุ่มสวนยาง สกย. ( ) กลุ่มออมทรัพย์

( ) สหกรณ์..... ( ) กลุ่มขายผลผลิต..... ( ) กลุ่มอื่นๆ (ระบุ) .....

( ) ไม่เป็น

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

11. แรงงาน

11.1 แรงงานในครัวเรือน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

11.1.1 ทำงานในภาคเกษตร.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

11.1.2 ทำงานนอกภาคเกษตร.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

11.2 แรงงานจ้าง.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

11.2.1 ประเภทของแรงงาน

( ) แรงงานจ้างประจำ อัตราค่าจ้าง.....บาท/.....

กิจกรรมที่จ้างประจำ ได้แก่

1.....2.....3.....

( ) แรงงานจ้างชั่วคราว อัตราค่าจ้าง.....บาท/.....

กิจกรรมที่จ้างชั่วคราว ได้แก่

1.....2.....3.....

( ) แรงงานจ้างกรีดการแบ่งสรรผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของสวน : ลูกจ้าง = ...

11.3 คนในครอบครัวของท่านไปรับจ้างกรีดยางให้กับคนอื่นหรือไม่ ( ) ไม่มี ( ) มี.....คน

11.4 คนในครอบครัวของท่านไปรับจ้างทำเกษตรให้กับคนอื่นหรือไม่ ( ) ไม่มี ( ) มี.....คน

11.5 ท่านคิดว่าจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเพียงพอหรือไม่ ( ) เพียงพอ ( ) ไม่เพียงพอ

11.6 สาเหตุที่จำนวนแรงงานไม่เพียงพอ

( ) จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีน้อย ( ) บุตรหลานต้องไปเรียนหนังสือ

( ) เป็นผู้สูงอายุ ( ) การอพยพของแรงงานไปสู่ภาคการผลิตอื่น

( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

11.7 ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกแรงงานจ้างกรีด

ประเด็น	เหตุผล
( ) ฝีมือการกรีดยาง	
( ) เงื่อนไขการแบ่งสรรผลประโยชน์	
( ) ความซื่อสัตย์และขยันทำงาน	
( ) จำนวนแรงงานกรีด	
( ) เป็นคนรู้จักหรือญาติพี่น้อง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

( ) อายุต้นยาง	
( ) สภาพพื้นที่สวนยาง	
( ) อื่น ๆ (ระบุ)	

12. ลักษณะการถือครองที่ดิน

12.1 จำนวนพื้นที่ทั้งหมด.....ไร่

12.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่

สวนยางพารา.....ไร่ นา.....ไร่ สวนผลไม้.....ไร่

สวนปาล์มน้ำมัน.....ไร่ เลี้ยงสัตว์.....ไร่ อื่น ๆ.....ไร่

12.3 พื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นเจ้าของ.....ไร่ เอกสารสิทธิ์.....

12.4 พื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่า.....ไร่ อัตราค่าเช่า.....

12.5 ท่านคิดว่าขนาดพื้นที่ฟาร์มที่ใช้ในการผลิตที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่

( ) เพียงพอ ( ) ไม่เพียงพอ

13. รายได้ของครัวเรือน.....บาท/ปี

13.1 รายได้จากฟาร์มทั้งหมด.....บาท/ปี รายได้จากสวนยางพารา.....บาท/ปี

13.2 รายได้นอกฟาร์ม.....บาท/ปี

14. รายจ่ายของครัวเรือน.....บาท/ปี

14.1 รายจ่ายในฟาร์มทั้งหมด.....บาท/ปี รายจ่ายในสวนยางพารา.....บาท/ปี

14.2 รายจ่ายนอกฟาร์ม.....บาท/ปี

15. ท่านใช้เงินลงทุนในการทำสวนยางพารามาจากแหล่งใด

สัดส่วนเงินลงทุน		กรณีกู้ยืม	
ของตนเอง (%)	กู้ยืม (%)	แหล่งเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (%)

16. เงินออมของครัวเรือน.....บาท/ปี

( ) ธนาคาร ( ) กลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มอื่น ๆ..... ( ) อื่น ๆ.....

17. ท่านมีการกู้เงินหรือไม่

( ) ไม่กู้ ( ) กู้ จาก.....จำนวน.....บาท ดอกเบี้ย.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูล การจัดการผลิต ผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ

18. ต้นทุนการผลิตยางพารา

18.1 การปลูกยางพารา ช่วงอายุ 0 - 1 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเตรียมพื้นที่.....บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย.....บาท/กระสอบ

ค่าแรงงาน.....บาท/ไร่ ค่าวัสดุปลูก.....บาท/ไร่

18.2 การจัดสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2 ปี ถึงเปิดกรีด

ค่าปุ๋ย.....บาท/กระสอบ ค่าการป้องกันกำจัดโรค.....บาท/ไร่

ค่าการกำจัดวัชพืช.....บาท/ไร่

18.3 การกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบัน

ค่าแรงงานกรีดและเก็บผลผลิต.....บาท/ไร่

19. ระบบกรีด

19.1 ระบบกรีดที่ท่านใช้ในปัจจุบัน.....

19.2 ในรอบเดือนท่านกรีดยางพาราได้.....วัน ในรอบปี ท่านประมาณการจำนวนวันกรีดยางพาราของท่านได้.....เดือน หรือคิดเป็นวันได้.....วัน

20. ผลผลิตยางพารา

20.1 รูปแบบผลผลิตที่ท่านผลิตได้

( ) น้ำยางสด ( ) ยางแผ่น ( ) ยางก้อนถ้วย ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

20.2 สาเหตุที่ท่านเลือกรูปแบบผลผลิต

( ) ใช้ระยะเวลาในการทำงานน้อย ( ) ภาวะขาดแคลนแรงงาน

( ) ขั้นตอนการผลิตง่าย ( ) ขาดแคลนอุปกรณ์ผลิตยางแผ่น

( ) ได้รับรายได้ที่เป็นเงินสดเร็วขึ้น ( ) แหล่งรับซื้อเป็นผู้กำหนด

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

20.3 รายละเอียดเกี่ยวกับผลผลิตยางพาราและราคาที่ได้รับของท่าน

20.3.1 กรณียางแผ่นดิบ

ผลผลิตยางแผ่นดิบ.....แผ่นต่อวัน คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด.....กิโลกรัมต่อวัน และใน 1 เดือนได้ จำนวน.....แผ่น คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด.....กิโลกรัมต่อเดือน และใน 1 ปี การเพาะปลูกได้จำนวนแผ่นดิบรวม.....แผ่น คิดเป็นกิโลกรัมทั้งหมด..... กิโลกรัมต่อปี โดยปกติยางแผ่นดิบที่ท่านขายท่านตากยางไว้ประมาณ.....วัน นับตั้งแต่วันกรีดและระดับชั้นยางแผ่นที่ท่านขายอยู่ในชั้น..... ราคาเฉลี่ยผลผลิตยางแผ่นดิบที่ท่านได้รับจากการขายยางแผ่นดิบ.....บาท/กิโลกรัม

ท่านคิดว่าราคายางที่ท่านขายได้ต่ำกว่าราคาประกาศหรือไม่.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20.3.2 กรณีน้ำยางสด

ผลผลิตน้ำยางสด.....กิโลกรัมต่อวัน ใน 1 เดือนได้น้ำยางสดจำนวน .....กิโลกรัม และใน 1 ปี การเพาะปลูกได้น้ำยางสดจำนวน.....กิโลกรัม เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง (%DRC) ของท่านโดยเฉลี่ยที่ได้รับในการขายยาง ณ แหล่งที่ท่านนำน้ำยางสดไปขาย .....% ราคาเฉลี่ยผลผลิตน้ำยางสดที่ท่านได้รับจากการขาย.....บาทต่อกิโลกรัม ท่านคิดว่าราคายางที่ท่านขายได้ต่ำกว่าราคาประกาศหรือไม่เพราะเหตุใด.....
.....
.....

20.3.3 กรณียางก้อนถ้วย

จำนวนยางก้อนถ้วยที่ท่านขายโดยเฉลี่ยกี่มีดก่อนเก็บมาขาย.....มีด (1 มีดหมายถึง 1 วันกรีด) จำนวนผลผลิตยางก้อนถ้วยที่ท่านขายได้ต่อครั้งในการขาย..... กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยยางก้อนถ้วยที่ท่านได้รับหลังจากหักค่าขนส่ง ค่าปนเปื้อน และอื่น ๆ ตามผู้ซื้ออ้าง .....บาท/กิโลกรัม

กรณีมีการตากยางก้อนถ้วยก่อนแล้วขาย จำนวนมีด.....มีด ก่อนขายท่านได้ตากยางก้อนถ้วย.....วัน จำนวนผลผลิตยางก้อนถ้วยที่ท่านขายได้ต่อครั้งในการขาย..... กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยยางก้อนถ้วยที่ท่านได้รับหลังจากหักค่าขนส่ง ค่าปนเปื้อน และอื่น ๆ ตามผู้ซื้ออ้าง .....บาท/กิโลกรัม ท่านคิดว่าราคายางก้อนถ้วยที่ท่านได้รับเฉลี่ยในปัจจุบันพอใจหรือไม่เพราะเหตุใด.....
.....
.....

20.4 แหล่งจำหน่ายผลผลิตของท่าน

( ) โรงงาน ( ) กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก ( ) พ่อค้าคนกลาง

( ) ร้านรับซื้อในท้องถิ่น ( ) จุดขายน้ำยาง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ทีผลต่อการขายผลผลิตของเกษตรกร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

21. ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร

21.1 ปัจจัยเหล่านี้ท่านคิดว่าเป็นปัญหาต่อการขายผลผลิตของท่านหรือไม่ให้เหตุผลประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตอบ ให้ตอบเป็นหมายเลขดังนี้ 1 มีปัญหามาก(มากกว่า 75 %) 2 มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก(51 – 74 %) 3 มีปัญหาน้อย(25 – 49 %) 4 ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา(0 – 24 %) และทุกกรณีกรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย

ปัจจัย	ปัญหา (ใส่มายเลข)	เหตุผลประกอบ
1. ผู้ซื้อผลผลิตระบุ.....		
1.1 กดราคาโดยอ้างเหตุผลเรื่องต้นทุนของตนเอง		
1.2 ผู้ซื้อบางพื้นที่ฮั้วและสมคบกันแบ่งพื้นที่รับซื้อ		
1.3 ผู้รับซื้อมีจำนวนน้อย		
1.4 แหล่งรับซื้อมีน้อย		
1.5 ผู้ซื้อไม่ซื่อสัตย์		
1.6 ไม่ทราบส่วนต่างหรือไม่รู้เท่าทันพ่อค้า		
1.7 อื่น ๆ ระบุ.....		
2. เกษตรกรเอง		
2.1 ไม่มีความรู้และไม่ได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านราคาที่ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจในการขาย		
2.2 ความเข้มแข้งกลุ่มมีน้อยทำให้สมาชิกบางคนไม่เข้ารวมกลุ่มในการขาย		
2.3 คุณภาพของผลผลิตที่ผลิตต่ำ		
2.4 ความไม่สะดวกในการนำยางไปขายเพราะห่างไกลจากแหล่งขาย		
2.5 ปัญหาค่าใช้จ่ายการขนส่ง		
2.6 ผลผลิตไม่แน่นอนทำให้ถูกกดราคาจากผู้ซื้อ		
2.7 อื่น ๆ ระบุ.....		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัย	ปัญหา (ใส่มายเลข)	เหตุผลประกอบ
3. ช่องทางการขาย		
3.1 ทางเลือกในช่องทางการตลาดในปัจจุบันมีน้อยทำให้เกษตรกรไม่มีทางเลือก		
3.2 ในช่องทางที่เกษตรกรเลือกมีผู้เกี่ยวข้องมากจนเกินไปทำให้ราคาที่ขายได้ต่ำเนื่องจากมีการหักค่าใช้จ่ายของผู้ซื้อ		
3.3 เกษตรกรมีโอกาสขายผลผลิตตนเองโดยตรงกับโรงงานน้อยต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง		
3.4 การขายผ่านกลุ่มมีข้อจำกัดในเรื่องการได้รับเงินช้า		
3.5 ราคาที่เกษตรกรขายได้จากพ่อค้าดีกว่าผ่านกลุ่มทำให้กลุ่มมีปัญหาในเรื่องการบริหาจัดการและการควบคุมปริมาณเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง		
3.6 กลุ่มที่ท่านเป็นสมาชิกมีปัญหาที่ไม่สามารถต่อรองราคาให้กับสมาชิกได้		
3.7 อื่น ๆ		
4. ปัญหาการจัดการผลผลิตเพื่อการขาย		
4.1 ปัจจุบันท่านมีปัญหาการขนส่งผลผลิตไปขายหรือไม่		
4.2 ท่านมีปัญหาแรงงานในการขายหรือไม่		
4.3 ปัญหาค่าใช้จ่ายในการขายผลผลิตของท่าน		
4.4 อื่น ๆ		

21.2 ปัญหาอื่นๆนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน 21.1 ที่มีผลต่อการขายผลผลิตของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

การตอบ ให้ตอบเป็นหมายเลขดังนี้ 1 มีปัญหามาก(มากกว่า 75 %) 2 มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก (51 – 74 %) 3 มีปัญหาน้อย(25 – 49 %) 4 ไม่มีและไม่ใช่ปัญหา(0 – 24 %) และทุกกรณีกรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย

ปัญหา	ปัญหา (ใส่หมายเลข)	เหตุผลประกอบ
1. ด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการสวนยาง		
1.1 พันธุ์ยางที่ใช้ปลูกให้ผลผลิตน้อย		
1.2 สภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ปลูกต่ำและไม่เหสมาะสม		
1.3 ลักษณะพื้นที่ปลูกไม่เหมาะสมต่อการปลูกยาง		
1.4 ใช้สูตรปุ๋ยไม่ตรงกับทางวิชาการกำหนดในช่วงอายุยางแต่ละช่วง		
1.5 ขาดการใส่ปุ๋ยบำรุงให้เป็นไปตามกำหนด		
1.6 การป้องกันกำจัดโรคน้อย		
1.7 มีการกำจัดวัชพืชน้อย		
1.8 ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง		
2. ด้านการกรีดยางพารา		
2.1 ปิดกรีดยางพาราในขณะที่ต้นยางพาราไม่ได้ขนาดเปิดกรีดตามสถาบันวิจัยยางกำหนด		
2.2 หน้ากรีดยางแห้งตาย และเสียหายอันเนื่องมาจากแรงงานกรีดขาดทักษะ		
2.3 ใช้ระบบกรีดถี่จนเกินไปทำให้ผลผลิตที่ต่ำ (กรีดติดต่อกันมากกว่า 2 วัน)		
2.4 กรีดยางพาราในช่วงไม่เหมาะสมเช่น ฝนตก ยางผลัดใบ และช่วงแล้งจัด		
2.5 ปัญหาอื่น ๆ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหา	ปัญหา (ใส่หมายเลข)	เหตุผลประกอบ
3. ด้านภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิตยางพารา		
3.1 ฤดูกาลไม่แน่นอนทำให้จำนวนวันกรีดที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มน้อยลง		
3.2 ภาพรวมในปัจจุบันปัญหาเปอร์เซนต์เนื้อยางแห้ง(%DRC) เฉลี่ยในแต่ละสวนลดลงเมื่อเทียบกับในอดีตเป็นผลมาจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง		
3.3 สภาพภูมิอากาศส่งผลต่อปัญหาปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่ลดลง		
3.4 ปัญหาอื่น ๆ		

21.4 ปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน 21.3 ที่มีผลต่อทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 เสนอแนะแผนการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของเกษตรกรที่สอดคล้องและตอบสนองยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 – 2556

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๕๖.๐๖ / ๖๐๐๕

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ๗๐๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ตอบรับบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ

เรียน คุณเกศกนก ผ่องสุขใจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินผลการพิจารณาคุณภาพบทความวิจัย

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง : การศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร ๑๑ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ ๕ "สร้างองค์ความรู้ สู่การพัฒนา นำพาสังคม" ในวันอังคารที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี นั้น

บัดนี้คณะกรรมการคัดกรองบทความวิจัยได้พิจารณาบทความของท่านแล้ว ขอแจ้งให้ทราบว่าผลงานของท่าน **ผ่านการคัดเลือกให้นำเสนอผลงานภาคบรรยาย** ในการนี้ขอให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

๑. ปรับแก้บทความวิจัยตามข้อเสนอแนะ ถ้าประเด็นใดไม่สามารถแก้ไขได้ให้ชี้แจงเหตุผล และจัดพิมพ์บทความให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยดาวน์โหลด Template แบบฟอร์มได้จากเว็บไซต์ http://irdmcru.mcru.ac.th และส่งกลับมายังสถาบันวิจัยและพัฒนา ภายในวันจันทร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ หากไม่ได้รับผลงานที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วในเวลาที่กำหนด และไม่เป็นไปตามแบบฟอร์มที่แจ้ง สถาบันวิจัยและพัฒนาจะตีพิมพ์เฉพาะบทคัดย่อเท่านั้น ไม่ตีพิมพ์บทความวิจัยฉบับเต็ม

๒. ชำระค่าลงทะเบียน จำนวน ๒,๐๐๐ บาท โดยฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๗๔๔-๐-๒๐๑๙๓-๐ ชื่อบัญชี สถาบันวิจัยและพัฒนา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาจอมบึง ภายในวันเสาร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินมาที่อีเมลล์ : researchmcru@gmail.com หรือโทรสาร ๐๓๒ - ๒๖๑๐๗๘ และนำหลักฐานการชำระเงินตัวจริงมารับใบเสร็จรับเงิน ณ จุดลงทะเบียนในวันนำเสนอผลงาน

๓. เตรียมนำเสนอบทความวิจัยด้วยวาจา (oral presentation) ไม่เกิน ๑๕ นาที และตอบคำถาม ๕ นาที โดยส่งไฟล์ Power Point ๒๐๐๗ สำหรับการนำเสนอ บันทึกลงแผ่น CD-ROM มายังสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ๔๖ หมู่ ๓ ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ๗๐๑๕๐ และส่งทางอีเมลล์ : researchmcru@gmail.com ภายในวันเสาร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะแจ้งรายละเอียดกำหนดการนำเสนอให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชฎาพร โพศัยสวรรค์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
โทร ๐๓๒-๒๖๑๐๗๘-๗ ต่อ ๑๒๐๐ - ๒ โทรสาร ๐๓๒ - ๒๖๑๐๗๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวเกศกนก ผ่องสุขใจ
วัน เดือน ปีเกิด	07 มีนาคมคม พ.ศ. 2537
ที่อยู่	64/100 หมู่บ้านเทพประทาน ซอยวัดเวฬุวนาราม12 30 แขวง ดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมป์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study of Investment Cost of Rubber Production of Farmers in 11 Provinces in Northeast Thailand

เกศกนก ผ่องสุขใจ[1] นริสา ทรงไตรย์[2] ธำรง เมฆโหรา[3] กิตติพงศ์ ภู่ระหงษ์[4]
พงศ์วุฒิ ยากลิ่นหอม[5] พสธร ปัญญาวงศ์งาม[6] สุชญา เต็มงามธนา[7] อุษณิษา นันทะวงษ์[8]
[1-8]สาขาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กรุงเทพฯ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตร 11 จังหวัด ที่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 626 ราย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 199,751.42 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 167,246.47 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 126,057.23 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 67,859.29 บาทต่อปี และในกิจกรรมการปลูกยางพารามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยโดยรวมในการเตรียมพื้นที่อยู่ระหว่าง 69.97-112.98 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยรองหลุมราคาตั้งแต่ 224.04-247.15 บาทต่อกระสอบ ราคาค่าวัสดุปลูก 1,076.23-1,637.58 บาทต่อไร่ ค่าแรงงานการจ้างอยู่ระหว่าง 200.00-310.00 บาทต่อไร่ ราคาปัจจัยการผลิตอย่างปุ๋ยมีราคาตั้งแต่ 987.25-1,102.02 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาอยู่ที่ 200.00-270.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคา 175.88-277.03 บาทต่อไร่

คำสำคัญ : ต้นทุน การผลิตยางพารา

ABSTRACT

This research aims to study of the investment cost of rubber production of the farmers in 11 provinces in the Northeast:kalasin province, Khon Kaen province,Nakhon Ratchasima province, buriramprovince, Sisaket province, Roi Ed province,Yasothon province, Mukdahanet province,Surin province, Amnat Charoen province andUbon Ratchathan province. The sample group included 626 rubber farmers in 11 provinces in North East. The research instrument was a questionnaire in regard to rubber production. The statistics used in the analysis of data was performed by applying SPSS.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The results of the study showed as follows: the farmers in 11 provinces in Northeast had the total of the average household's income of 199,751.42 baht per year; the income was mainly from agricultures at the average amount of 167,246.47 baht per year; the average income from rubber gardening was at 126,057.23 baht per year; the other income apart from the agricultures was at the average amount of 67,859.29 baht per year. In terms of preparation for rubber plantation, the results were as follows: the cost of soil and land preparation was between 69.97-112.98 baht per Rai; the cost of fertilization putting under the hole was between 224.04-247.15 baht per sack; the cost of planting tools was between 1,076.23-1,637.58 baht per Rai; the wage rate of the workers was between 200.00-310.00 baht per Rai; production factors such as fertilizer cost was between 987.25-1,102.02 baht per sack; for the insecticides using for pests control and fungicides for plant disease control, it cost between 200.00-270.00 baht per Rai; for elimination of the weeds by using herbicides cost between 175.88-277.03 baht per Rai.

Keywords : Cost, rubber production, The production of rubber, farmers in 11 provinces, Northeast Thailand.

บทนำ

ยางพารา *Hevea brasiliensis* Mull-Arg. เป็นพืชสกุล Euphorbiaceae รวบรวมมาจากรัฐพารา ซึ่งเป็นเมืองท่าแห่งหนึ่งในแม่น้ำอะเมซอน ประเทศบราซิล ทวีปอเมริกาใต้ องค์การสากลระหว่างประเทศได้ยอมรับ คำว่า "ยางพารา" (Para Rubber) เป็นตัวแทนของยางธรรมชาติ เนื่องจากร้อยละ 99 ของยางธรรมชาติที่ปลูกเป็นพืชชนิดนี้ สำหรับประเทศไทย ได้นำยางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2442 - 2444 (กรมพัฒนาที่ดิน, 2548) ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ซึ่งในสมัยก่อนนิยมปลูกกันมากในภาคใต้ของประเทศไทย ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปสู่พื้นที่ใหม่ ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจาก พื้นที่ปลูกยางเดิม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555) สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เริ่มมีการปลูกยางในปี 2521 ได้กระตุ้นให้เริ่มงานวิจัยและพัฒนาการปลูกยางในเขตแห้งแล้ง ถือเป็นการเริ่มขยายเขตปลูกยางสู่แหล่งปลูกยางใหม่ และส่งเสริมให้มีการปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างจริงจัง ในปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางใหม่ 3.73 ล้านไร่ หรือ ร้อยละ 19.36 ของพื้นที่ปลูกยางทั้งประเทศ มีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 211 กิโลกรัม

ยางพารามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศโดยทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนหลายล้านบาท นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยางกว่าล้านคน ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางมากเป็นอันดับหนึ่งของโลกมีพื้นที่ปลูกประมาณ 19.27 ล้านไร่ ผลผลิตยางในปัจจุบันมีประมาณ 3.78 ล้านตัน หรือร้อยละ 33.75 ของผลผลิตยางโลก ซึ่งการส่งออกผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยได้ส่งออกยางพารากว่า 3.12 ล้านตัน หรือร้อยละ 82.53 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด มูลค่า 2.7 แสนล้านบาท (สถาบันวิจัยยาง, 2556)

จากการประเมินต้นทุนยางพาราและสถานการณ์ยางพาราปี 2557 ของเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศ ทำให้ทราบว่าในปัจจุบันราคายางพาราที่ตกต่ำในขณะนี้ส่งกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และนำไปสู่ความเดือดร้อนของเกษตรกร จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องต้นทุนการผลิตยาง เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของเกษตรกรในการลงทุนและเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและระบบการปลูกยางพารา
2. เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร 11 จังหวัด ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนการปลูกยางพาราของเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการลดต้นทุน เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรต่อไปเป็นประโยชน์สำหรับเกษตรกรที่ปลูกยางพารา
4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไข และส่งเสริมการปลูกยางพาราเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยแต่ละสวนยางกำลังให้ผลผลิตและมีอายุยางตั้งแต่เริ่มเปิดกรีดจนถึงอายุยาง 25 ปี และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตร จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพาราในปี พ.ศ. 2557 ในด้านการกรีดยางพารา การผสมปุ๋ย และการผลิตยางพารา โดยได้จากการคำนวณสูตร Taro Yamane ได้ทั้งสิ้นจำนวน 626 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ข้อมูลด้านการจัดการผลิต ต้นทุนการผลิตยางพารา ข้อมูลด้านผลผลิตและราคาที่เกษตรกรได้รับ

1.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ดำเนินการ 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี ใช้ระยะเวลา 5 เดือน ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสำรวจสวนยางพารา และการเสวนากลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 - วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 โดยทำการเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใน 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 626 ราย เก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ได้จำนวน 626 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบความถูกต้องความเรียบร้อยแล้วโดยนำไปประมวลผล ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติที่ต้องการจัดทำตารางวิเคราะห์ ข้อมูลแปลความหมายที่ได้จากการประมวลผลข้อมูล สรุปผลการวิจัยและทำรายงานการวิจัย โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS เพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่ต้องการ

ผลการวิจัย

รายได้ของครัวเรือน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 199,751.42 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 167,246.47บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 126,057.23 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 67,859.29 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 160,474.00 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย126,534.00 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 110,773.81 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 50,500.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 207,131.43 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย178,411.43 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 132,957.58 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 58,885.71 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 134,628.57 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 132,171.43บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 86,833.33 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 37,666.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 123,421.05 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 105,052.63บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 74,131.58บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 59,000.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 212,147.56 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 159,711.11 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 84,234.38 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 95,368.89 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 190,394.87 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 145,333.33 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 86,857.14 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 45,226.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 199,354.00 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 185,578.00บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 128,283.11 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 52,375.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน262,861.11 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 206,833.33 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 185,444.44 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 10,011.11 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 221,256.10 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 181,609.76บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 181,609.76 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 93,133.33 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 140,274.51 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 124,011.76บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 72,772.92 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 43,370.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 299,977.78 บาทต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 270,525.49 บาทต่อปี รายได้ที่ได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 191,883.33 บาทต่อปี และเป็นรายได้อื่น ๆ ที่มาจากนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 101,100.00 บาทต่อปี

รายจ่ายของครัวเรือน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 154,592.48 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 91,656.05 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 61,344.68 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 34,053.99 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 118,830.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,980.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 46,386.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 26,026.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 164,226.29 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,980.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 60483.43 บาทต่อปีและรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,457.14 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 110,628.57 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 55,171.43 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 50,428.57 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 31,054.29 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 100,873.68 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 43,921.05 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 49,847.37 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 29,815.79 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดยโสธร มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 177,994.76 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 107,948.18 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 55,260.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 26,811.11 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 167,350.26 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 107,205.13 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 64,087.18 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 25,728.21 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 163,712.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 122,933.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 73,552.00 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 28,844.00 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 186,225.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

105,256.94 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 72,912.50 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 56,798.61 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 157,650.00 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 95,292.68 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 71,197.56 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,282.93 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 119,156.86 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 62,333.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 56,192.16 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 30,666.67 บาทต่อปี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา มีรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 226,137.96 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้จ่ายหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 115,048.15 บาทต่อปี มีรายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 65,293.52 บาทต่อปี และรายจ่ายจากสวนยางพาราน้อยสุดเฉลี่ย 38,414.81 บาทต่อปี

ข้อมูลการผลิตยางพารา

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดอุบลราชธานี กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 72.35 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 224.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 256.25 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,359.78 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,100.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 224.56 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 192.43 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 281.25 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดอำนาเจริญ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 63.97 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 231.43 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 265.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,224.02 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,038.04 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 234.50 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 179.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 287.50 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดขอนแก่น กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 73.60 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 247.15 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 310.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,160.83 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,101.02 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 235.70 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 250.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 310.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดร้อยเอ็ด กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 101.76 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 230.61 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 200.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,339.52 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,094.28 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 270.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 277.03 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 291.67 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดยโสธร กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 102.98 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 268.05 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 280.00 บาทต่อไร่ และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าวัสดุปลูก 1,339.52 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,074.60 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 200.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 191.00 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดมุกดาหาร กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 77.25 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 235.45 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 300.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,213.50 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 998.71 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 213.32 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 178.50 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 105.04 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 198.37 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,579.88 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,012.91 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 256.48 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 203.35 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 284.78 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดศรีสะเกษ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 82.53 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 228.44 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,637.58 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 224.43 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 175.88 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 72.40 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 245.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 275.00 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,076.23 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 987.25 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 200.00 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 208.59 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 281.58 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดกาฬสินธุ์ กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 90.12 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 246.55 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,579.88 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,100.00 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 202.89 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 216.15 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 300.00 บาทต่อไร่

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมการปลูกยางพารา ช่วงอายุยาง 0-1 ปี พบว่าค่าเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 74.30 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 224.04 บาทต่อกระสอบ ค่าแรงงานในการปลูก 283.33 บาทต่อไร่ และค่าวัสดุปลูก 1,435.74 บาทต่อไร่ สำหรับกิจกรรมการจัดการสวนยางพารา ช่วงอายุยาง 2ปี ถึงเปิดกรีด ราคาปัจจัยการผลิตพบว่าราคาปุ๋ยโดยเฉลี่ย 1,087 บาทต่อกระสอบ สำหรับค่ายากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชพบว่าราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 242.47 บาทต่อไร่ และค่ายากำจัดวัชพืชราคาเฉลี่ย 226.87 บาทต่อไร่ กิจกรรมการกรีดยางพารา ช่วงอายุยางเปิดกรีดจนถึงปัจจุบันพบว่าค่าแรงงานกรีดยางพาราและเก็บผลผลผลิตเฉลี่ย 290.80 บาทต่อไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งจำหน่ายผลผลิต

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรจำหน่ายที่กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาคือพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.60 และน้อยที่สุดคือจำหน่ายที่โรงงานคิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โรงงาน พบในจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดบุรีรัมย์เท่านั้นโดยในจังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60 และรองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก พบในจังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.70 รองลงมาคือจังหวัดมุกดาหาร คิดเป็นร้อยละ 84.60 และน้อยที่สุดคือจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า พ่อค้าคนกลาง พบในจังหวัดยโสธรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.10 รองลงมาคือจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยล่ะ 29.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดมุกดาหาร คิดเป็นร้อยล่ะ 5.10 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ร้านรับซื้อในท้องถิ่น พบใน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดยโสธร จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.60 รองลงมาคือจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 18.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จุดขายน้ำยาง พบใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดนครราชสีมา มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.70 รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 4.9 และน้อยที่สุดคือจังหวัดศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แหล่งจำหน่ายอื่น ๆ พบใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจังหวัดยโสธร มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.40 รองลงมาคือจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 2.00 และน้อยที่สุดคือจังหวัดสุรินทร์คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

ราคายางพารา (บาท/กิโลกรัม)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเฉลี่ยราคาผลผลิตรูปแบบยางแผ่นดิบเฉลี่ยรวม 11 จังหวัด เกษตรกรขายได้ เท่ากับ 48.63 บาทต่อกิโลกรัม รูปแบบผลผลิตน้ำยางสดเท่ากับ 45.71 บาทต่อกิโลกรัม และรูปแบบผลผลิตยางก้อนถ้วย อยู่ที่ 24.05 บาทต่อกิโลกรัม ดังตารางที่ 4.3

ราคาน้ำยางสด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตน้ำยางสด มีการผลิตในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ราคาเฉลี่ยผลผลิตรูปแบบน้ำยางสดที่เกษตรกรขายได้เท่ากับ 46.54 บาทต่อกิโลกรัม และจังหวัดนครราชสีมาเท่ากับ 35.00 บาทต่อกิโลกรัม

ราคายางแผ่นดิบ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตยางแผ่นดิบ มีการผลิตใน 5 จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา โดยราคาผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในจังหวัดอุบลราชธานีสูงที่สุด เท่ากับ 51.21 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือจังหวัดอำนาจเจริญ เท่ากับ 48.00 บาทต่อกิโลกรัม และน้อยที่สุดคือจังหวัดร้อยเอ็ดเท่ากับ 44.50 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

ราคายางก้อนถ้วย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ารูปแบบผลผลิตยางก้อนถ้วย มีการผลิตใน 11 จังหวัด โดยราคาผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในจังหวัดมุกดาหารสูงที่สุด เท่ากับ 27.88 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือจังหวัดยโสธร เท่ากับ 26.79 บาทต่อกิโลกรัม และน้อยที่สุดคือจังหวัดขอนแก่นเท่ากับ 21.33 บาทต่อกิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้ง 11 จังหวัด ส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างสูง เป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับประถมศึกษา มีการประกอบอาชีพอื่นร่วมด้วยนอกจากการทำสวนยางพารา แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานครัวเรือนเป็นหลัก เนื่องมีแรงงานที่เพียงพออยู่แล้ว หรือสภาพเศรษฐกิจภายในครัวเรือนที่ไม่พอจะจ้างแรงงานเพิ่ม แต่มีบ้างส่วนที่เป็นแรงงานจ้างทั้งหมด อันเนื่องจากการแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอ หรือแรงงานในครัวเรือนเลือกที่จะประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร รายได้ของครัวเรือนมาจากภาคเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และรายจ่ายของครัวเรือนหมดไปกับรายจ่ายอื่น ๆ นอกภาคเกษตร การผลิตยางพาราจะเสียค่าลงทุนกับค่าวัสดุปลูกมากที่สุด ค่าลงทุนในการเตรียมพื้นที่น้อยที่สุด และราคาที่เกษตรกรได้รับยางแผ่นดิบ 48.63 บาทต่อกิโลกรัม น้ำยางพารา 45.71 บาทต่อกิโลกรัม ยางพาราก้อนถ้วย 24.05 บาทต่อกิโลกรัม เป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาประกาศเป็นอย่างมากซึ่งส่งผลทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และแหล่งจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร เลือกที่จะขายผลผลิตกับกลุ่มรับซื้อผลผลิตที่เป็นสมาชิก แสดงถึงการรวมกลุ่มกันของเกษตรทำให้เกิดการต่อรองราคาระหว่างผู้ซื้อและผู้ผลิต

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพาราทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร ปัญหาที่สำคัญคือเรื่องของราคาผลผลิตยางพาราที่ตกต่ำและไม่แน่นอน ราคาผลผลิตยางพาราที่ตกต่ำไม่พอต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกษตรกรต้องขาดทุน และมีรายได้ลดลง อีกทั้งเรื่องของราคาปุ๋ยที่มีราคาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับปัญหาในเรื่องของการกู้ยืม ต้องมีหนี้สิน และความยากจน ปัญหาที่พบต่อมาคือเรื่องที่ดิน เกษตรกรชาวสวนยางบางส่วนไม่มีโฉนดที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีความไม่มั่นคง กังวลในเรื่องที่ดินทำมาหากิน และเกษตรกอยากให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่เข้ามาให้ความรู้ ส่งเสริมเกี่ยวกับโรคของยางพาราและวิธีป้องกันต่าง ซึ่งปัญหาทั้งหมดเกษตรกรต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาที่ดิน. 2548. **ยางพารา**. กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นที่พืชไร่ สำนักวิจัยและการพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **ยางพารา**. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2547. **การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10-12.**

สถาบันวิจัยยาง. 2556. **รายงานสรุปผลงานวิจัยและพัฒนายางพารา**. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้